

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Zmağa katolicizma v Španiji.

Človek se navadno zaveda vrednosti in pomena kakšne dobrine, ko mu preteči nevarnost, da to dobrino zgubi. Kakšna dobrina je zdravje, človek docela zazna, ko ga napade bolezen. O važnosti in sreči miru se uveri, ko se je navelil v njegovem okolju kreg in spor. O pomenu zasebne lastnine sodi mnogoteri pravilno še le takrat, ko jo je vsled svoje lahkomišelnosti zapravil.

Med vsemi dobrinami je na prvem mestu religija, ki določa najvažnejši in odločilni odnos našega življenja, to je naše razmerje do Boga. In vendar se ta največja dobrina omalovažuje tako, kakor redko katera druga. Mnogoteri se za njo toliko brigajo, kolikor za lanski sneg. Drugi nočejo po njej uravnati svojega življenja, niti nočejo vplivati na svojce, da bi živeli in delali v skladu z verskimi resnicami in predpisi. Največ pa je takih, ki se ne zavedajo, kakšnega pomena je vera za družinsko in vse javno življenje in kam gre človeštvo brez religije.

Če je religija zaklad, kar je v resnici, je za take ljudi nepoznan zaklad. Njegovo vrednost zaslutijo, ko se ga polasti protivnik, in sicer polasti radi te Komanda

Na-
posled zadoni komanda: duhovniki in škofje ven iz cerkvenih hiš, kakor se je to zgodilo pred 25 leti na Francoskem; religija in božja služba ven iz cerkva, kakor se to dogaja sedaj v Mehiki.

V Španiji je pretila ista nevarnost, pa so se španski katoličani odločno postavili v bran. S tem so popravili to, kar so prej na religiji zagrešili. Preskrbno so jo zapirali v notranjost svojega srca in v notranjost cerkvenih zidov. Premalo so ta zaklad zanašali v javnost, da bi ga uporabljali kot potrebno osnovo za ureditev javnih, socialnih, kulturnih, gospodarskih in političnih hrazmer. Tako se je v javnem življenju ugnezdil sovražnik, ki se je ob in po revoluciji polastil državne oblasti ter z njeno pomočjo vodil borbo zoper katolicizem.

Nasilna je bila ta borba združenih framonov in socialistov. Zaplamenile so v ognju cerkvene in samostanske zgradbe, zažgane od pouličnih tolp, ki so bile prešinjene boljševiškega duha. Cerkvi vdani duhovniki in laiki so se napadali in pobijali. Ustvarjali so se

zakoni, ki so borbo zoper katoliško cerkev legitimirali = ji dali zakonsko opravičbo. Izgnali so se iz španske domovine sinovi iste domovine za to, ker so bili jezuitje. Iz šol so se iztirali katoliški redovniki in redovnice. Združeno meščansko in socialistično svobodomišeltvo je postopalo po skrbno sestavljenem načrtu...

Pa so se španski katoličani dvignili v obrambo katoliške religije, ki je največja dobrina španskega ljudstva in bistvena vrлина španske narodnosti. Volitve v državni zbor so bile tisto sredstvo, ki so se ga poslužili, da obratijo španski katolicizem njegovih sovražnikov in zatiralcev. V nedeljo, 19. novembra, in v nedeljo- 3. decembra, ko so se vršile volitve, odnosno ožje volitve, so se katoličani strnili tako tesno in krepko v bojno fronto, da so sijajno premagali nasprotnike katoliške vere in cerkve. Od 473 poslanskih mandatov je katolicizmu sovražna leвица (socialisti in radikali okoli bivšega ministrskega predsednika Azana) dobila samo

99 mandatov, druge je dobila katoliška desnica (207) in pa katoličanom po veliki večini prijazni centrum (167).

Katoliško ljudstvo je jasno, odločno in učinkovito pokazalo, da se ne da oropati tega, kar tvori biser španske narodnosti: vere katoliške. Pripadniki vseh stanov: kmetje, delavci, obrtniki, trgovci, izobraženci, duhovniki, možje, žene, celo redovnice, staro in mlado, vse je hitelo na volišče. Izpostavljeni so bili zasmehovanju in nasilnim napadom, ker sedanja, katoličanom neprijazna vlada ni storila za nje nobenih varnostnih ukrepov. Pa se niso zmenili ne za porog ne za napad, samo da izvojujejo katoličanom zmago, katoliški cerkvi pa svobodo in pravico. To se jim je posrečilo v popolni meri. Španski katoličani so se sami uverili in svetu pokazali to-le: moč katolicizma ni v protekciji kakšnega režima, kakršna je bila vlada Primo de Rivera; niti ni v kakšni pogodbi, kakor n. pr. v konkordatu, ki je cerkvi bolj v kvar kot v prid, ako se pravilno ne izvaja, kakor v Nemčiji in Italiji. Moč katolicizma je v moči katoliškega ljudstva.

V NAŠI DRŽAVI.

Bolgarski kraljevi par v Beogradu.
Bolgarski kraljevi par je obiskal v nedeljo dne 10. decembra s svojim spremstvom Beograd. Sprejem na beograjskem kolodvoru od strani naše kraljeve dvojice, dvora, vlade, generalitete ter ljudskih množic je bil veličasten in pristrčen. Bolgarski kralj in kraljica se bosta mudila na našem dvoru 4 dni.

Hitlerjevci proti cerkvi in papežu.
Avstrijski hitlerjevci mislijo, da ne bo Avstrija prej godna za hitlerizem, dokler ne bodo vsi Avstrijci izstopili iz katoliške cerkve. Ko se bo to zgodilo, ne bo več nobene ovire zoper priključitev Avstrije Nemčiji. V to svrhu so izkopal staro Schönnererjevo in Wolfovo geslo: »Los von Rom (proč od Rima), ki se je zadnji dve desetletji pred svetovno vojno strastno divje razlegalo po raznih delih stare Avstrije. S tem geslom agitirajo sedaj narodno-socia-

V DRUGIH DRŽAVAH.

Izid zadnjih volitev na Španskem je zelo vznemirilo skrajne levičarje. Zadnje nedelje je prišlo po večjih mestih do nemirov in nasilnih nastopov komunistov. V španski prestolici v Madridu je eksplodiralo 10 peklenskih strojev. Število mrtvih znaša 31. Izgredniki so vrgli več vlakov s tirov. V Granadi so požgali tri cerkve in en samostan. Revolucionjski poskus pa je propadel, ker je izdala vlada pravočasno protiukrepe.

listični priganjači po mestih in industrijskih krajih. Na tisoče in tisoče letakov so raztrosili med ljudi v krajih, kjer upajo dobiti nekaj kalinov na svoje limanice. Ti letaki so docela prešinjeni starega poganškega germanskega (nemškega) duha. Hitlerjevci se z vsem sovraštvom zaganjajo proti kat. cerkvi, pozivajoč svoje somišljenike, naj takoj izstopijo iz cerkve, češ, da dober narodni socialist ne more biti ob enem dober katoličan, saj sta narodni socializem in katolicizem drug drugemu sovražna ter se med seboj izključujeta. Z nesramno drznostjo napadajo sv. Očeta, očitajoč mu, da je napol-židovski ali celotno-židovski papež. Da bi dokazali to nesramno lažnjivost av-

DELAZMOŽNOST V STAROSTI

si zagotovite z rednim uživanjem zdravilnega PLANINKA ČAJA BAHOVEC. Planinka čaj čisti kri, urejuje prebavo, odstranjuje napetost ter oprostijo telo vseh nakopičenih dolezenskih strupov. Na ta način prepreči Planinka čaj popenjenje življa, ker pospešuje obtok krvi po žilah, rdeči kri, daje žilam potrebno prožnost in s tem odstranjuje starostne znake. Planinka čaj torej o-

sveži in ohrani zmožnost za duševno in telesno delo d ovisoke starosti. Nabavite si takoj, zlasti pa sedaj na jesen, v najbližji apoteki le pristni Planinka čaj Bahovec v plombiranih zavitkih po Din 20.— in z napisom proizvajalca: 1069

Apoteka Mr. BAHOVEC, Ljubljana.

Reg. br. 12590-20/VII. 1932.

strijskih hitlerjevcev, se je katoliški list v Lincu (Zgornje-Avstrijsko) obrnil na rojstni kraj sedanjega papeža z imenom Desio ter povprašal zlasti o izvoru papeževe matere, ker hitlerjevci trdijo, da je židinja iz Holandske z imenom Lippmann. List («Linzer Volksblatt») je dobil od župnijskega urada v Desiu uraden posnetek iz matrik, da je papeževa mati bila rojena ne v Holandiji, marveč v trgu Saronno blizu Milana, da je prava Italijanka z imenom Terezija Galli ter da nikdar ni imela židovskih prednikov. Rojena je bila v Saronnu 14. aprila 1833 ter se je 8. septembra 1851 v Saronnu poročila s Francem Ratti, očetom sedanjega papeža. Starši Terezije Galli, papeževe matere, so se pisali Jakob Galli in Regina, rojena Cosa. Jakob Galli je bil rojen 17. julija 1788 blizu Milana. Prvikrat se je poročil z Blanko Membroni, po njeni smrti pa z Regino Cosa 14. julija 1823 v Somma-Lombardo. Preselil se je potem v Saronno, kjer je bil gostilničar in kjer se mu je rodila hčerka Terezija Galli, poznejša papeževa mati. Starši staršev Terezije Galli so se pisali Jožef Galli in Terezija, rojena Anzaghi. Jožef Galli je bil rojen 4. novembra 1751 v Baggio ter se je tam poročil s Terezijo Anzaghi. Starši Jožefa Galli — torej praded in prababica papeževe matere — so se pisali Pavel Galli ter Marcelina, rojena Pessina. Pavel Galli je bil rojen 20. julija 1726 v Baggio. Iz župnijskih matrik župnij Saronno, Somma-Lombardo in Baggio je jasno ko bel dan, da vsi predniki Terezije Galli, matere papeža Pija XI., izhajajo iz milanskega okrožja v Italiji, nobeden pa ne iz Holandije, ter da so vsi bili katoliki. Vse navedbe hitlerjevcev zoper papežev mater so nesramne laži in podlo obrekovanje. Hitlerjevci pa si bodo v borbi zoper cerkev in papeža kmalu izmislili kakšno drugo laž. Saj je laž tista hrana, s katero pitajo svoje uboge, zaslepljene pristaše.

Delavski kaplan zaprt. To je kaplan v mestu Köln dr. Klinkhammer. Je delavskega rodu ter je sam v svojih mladih letih delal kot rudar. S pomočjo dobrotnikov zlasti iz duhovskega stanu je šel študirat ter sam postal duhovnik. Njegov delokrog je zlasti dušeskrbje med delavci. S svojim vztrajnim delom na področju delavske strokovne, prosvetne in verske organizacije je dosegel velike uspehe ter mnogoterega delavca, ki ga je socialistično ali komunistično hujskanje odtrgalo od cerkve, zopet pripeljal v cerkev ter ga vrnil živi veri. Narodnim socialistom pa je ta odločni in delavni duhovnik trn v peti. Čakali so samo na priložnost, da se nad njim maščujejo. Ta prilika se je dala, ko je kancler Adolf Hitler obha-

jal svoj 44. rojstni dan. Narodno-socialistični napadalni oddelki so tem povodom najeli sv. mašo ter hkratu poslili dr. Klinkhammerja, naj ob enem spregovori nekaj besed. Naprošeni je to storil ter med drugim baje tudi rekel to-le: »Če se gospodu državnemu kanclerju Hitlerju ne posreči, da kmalu pripravi ljudstvu dela in kruha, bodo rjavosrajčniki (pri tem je pokazal na navzoče narodne socialiste) orožje, ki so ga dobili od voditeljev, obrnili zoper voditelja ter ga ustrelili z lastnimi pištolami.« Tako so kaplanove besede slišali narodno-socialistični tožitelji. Dr. Klinkhammer pa je pri preiskavi izjavil, da je tako govoril: »Vsi moramo našemu državnemu kanclerju Hitlerju brezpogojno pomagati, da more izvršiti svoj vladni program ter pripraviti ljudstvu dela ter kruha. Drugače se bojim, da boste orožje, ki ga sedaj nosite v njegovo obrambo, enkrat obrnili, prisiljeni od glada in stiske, proti njemu.« Od 60 priš je samo 7 izpovedalo zoper dr. Klinkhammerja obremenilno. Obtoženi kaplan je omenjal v svojo obrambo svojo vztrajno in uspešno borbo zoper komunizem, s katero je tudi državi mnogo koristil. Narodno-socialistični mladiči pa so proti njemu vzklikali, da je »največji hujskač Porurja«. Sodišče je obsodilo dr. Klinkhammerja na pol leta ječe. Obsodba vrlega delavskega kaplana je vzbudila nevoljo in ogorčenje.

Lep jubilej voditelja koroških Slovencev. Znani in nad vse požrtvovalno delujoči voditelj koroških Slovencev g. župnik Vinko Poljanec je slavil 25letnico, odkar župnikuje v Škocjanu na Koroškem. Vrlemu javnemu delavcu naše iskrene častitke!

Koroški pevci so koncertirali zadnje dni v Ljutomeru in v Ptujju. Na povratu so se zadnje nedeljo ustavili tudi v Mariboru, ker so bili prisrčno sprejeti in so zapeli par pesmic v kazinski dvorani. Vodja koroških Slovencev, g. župnik Poljanec, se je v Mariboru zahvalil vsem, ki so pripomogli, da se je pevski pohod naših koroških bratov izvršil tako sijajno ter prisrčno.

Po treh dneh najden mrtev v postelji. Na Ptujski cesti na Teznu pri Mariboru so našli mrtvega v postelji 57letnega vpokojenega železničarja Jožefa Dobnikarja. Dobnikar je ležal že tri dni mrtev. Rajni se je napil preveč žganja in ga je radi tega zadela kap.

Vrnil se je v katoliško cerkev. Nagibi za odpad od katoliške cerkve so različni. Največkrat so ti nagibi zgolj osebna značaja: teženje po ločitvi zakona, grešna ljubezen, špekulacija po osebni koristi, užaljena častihlepnost, s strastjo podžgana maščevalnost itd. Prav mnogokrat prevladujejo politični nagibi: pretirana nacionalnost, ki v svoji slepoti in gluhosti ne pozna pravega bistva in namena za vse narode določene cerkve ter ne sliši njenih zveličavnih opominov, demonstracija zoper vladujočo politično stranko itd. So pa tudi merodajni včasih umski razlogi, ki kajpada niso stvarni, ker izvirajo iz strasti ali pa se opirajo na predsodke. V to vrsto odpadnikov spadajo tisti, ki se imenujejo svobodomislece. Svoboda mišljenja: to je geslo, ki je mnogoterega odtrgalo od cerkve, češ, da je v njej svobodna misel ogrožena, da, celo onemogočena. Med take odpadnike iz nagiba svobodne misli spada tudi avstrijski pisatelj Anton Krenn. Tako se je bil zaril v takozvano svobodomje, da je bil eden najglasnejših agitatorjev za izstop iz katoliške cerkve. Zato je bil visoko v čisljih zlasti pri avstrijskih socialnih demokratih, ki so leta 1927 začeli z divjo politično gonjo proti katoliški cerkvi. Anton Krenn pa je spregledal ter uvidel svojo zmoto, zaprosil je za sprejem v katoliško cerkev, ki se mu je dovolil. Z izrecnim odobrenjem dunajskega nadškofa kardinala dr. Innitzerja je spisal in izdal knjigo z naslovom: »Vrnitev v cerkev. Izpovedi bivšega svobodomisleca.« Krenn hoče s to knjigo tiste, ki jih je s svojimi prejšnjimi spisi zapeljal v zmoto, v sovraštvo zoper katoliško cerkev in v verski odpad, poučiti, posvariti ter jim z zgledom in iskreno besedo pokazati pot nazaj v katoliško cerkev, ki je edina zaščitnica svobode in resnice.

*

Nepreviden lovec. Zadnje nedeljo 10. decembra se je odpravljaj v Št. Ilju v Slov. goricah na lov posestnik Hack. Med pospravljanjem v nahrbtnik je odložil nabito puško v kot. Orožje je vzel v roke njegov 11letni sinko, pomeril za šalo proti petletni sestrici in že je počil strel ter razmersaril otroku ramo tako, da so se videla pljuča. Smrtno nevarno ranjeno deklico so oddali takoj v mariborsko bolnico. Lovci, več previdnosti pri odlaganju pušk, ki bi morale biti v hiši brez nabojev!

Izredno težka buča. Na njivi med rono je zrasla v Selnici ob Muri 65 kg težka buča. Izredno bučno prikazen je tehtal njeni lastnik g. Ferd. Dreier.

Stanovanjska hiša pogorela. V noči je pogorela stanovanjska hiša posestniku Alojziju Lesjaku, po domače Pavlu v Brdinjah pri Kotlah. V zadnjem hipu si je rešil življenje stari oče, ki je bil radi bolehnosti prejšnji dan spreviden. Iz goreče hiše so zamogli oteti le nekaj obleke, vse drugo je zgorelo z živežem vred. Na pomoč pribrezeli gasilci so obvarovali hlev, ki je bil pozidan pred par leti.

Obsojen izsiljevalec. Letos dne 24. avgusta je prejel lesni trgovec v Brez-

nu ob Dravi g. Ivan Potočnik pismo. Neznavec je zahteval pismeno, da mu naj položi 6000 Din pri kilometerskem kamnu števil. 31 pri Breznu. Ako ob določenem roku denarja ne bo, bo Potočniku uničil ogenj parno žago. Izsiljevalca je zajel dne 4. septembra pri zgoraj omenjenem kamnu stražnik in dne 6. decembra ga je obsodilo mariborsko sodišče na 13 mesecev robije in na triletno zgubo častnih pravic.

Strel v nogo je dobil na Miklavžev večer Leopold Dolničar, posestnikov sin iz Vrhloge pri Slov. Bistrici. Ranjenega so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Mlin pogorel. V Levcu pri Celju je popolnoma pogorel tamošnji mlin s hišo vred. Gasilci iz raznih okolišev so obvarovali z družinimi močmi bližnjo leseno žago ter gospodarsko poslopje.

Smrtna nesreča železničarja. V Ljubljani na glavnem kolodvoru je smrtno povozila lokomotiva dne 8. t. m. 33-letnega železniškega premikača Andr. Kolarja.

Samomor. Pod gorenjski vlak se je vrgla dne 8. decembra zvečer pri Ljubljani 21letna Terezija Resnik iz Jesenic. Vlak je obupano žrtev popolnoma razmesaril.

Obsojeni tolovaji. Letos dne 10. avgusta v noči so udrli trije našemljeni neznanci v hišo 70letnega gospodarja Mihaela Svetlina v Čemšeniku pri Domžalah na Kranjskem. S starem sta prebivali pod skupno streho še njegova hčerka Franca in varovanka Karla. Gospodar je pri ropotu zagrabil vile in se je postavil vlomilcem v bran. Tolovaji so mu odvzeli vile in ga prisilili, da je sedel za peč. Dva roparja sta premetavala ter brskala po hiši, eden je pa stražil. Vlomilci so bili zvedeli, da bi bil prejel stari Svetlin pred kratkem iz Amerike 15.000 dolarjev, a so zadel pri hišni preiskavi le na zlatnino in živež, ki sta bila vredna 1200 Din. Orožniki so izsledili že v dveh dneh tolovajsko deteljico, ki je bila dne 6. decembra v

Ljubljani tako-le obsojena: Stanko Pančur, 23letni delavec, na 10 let; Al. Kralj, 21letni pekovski pomočnik, na 6 let robije in še en mladoletnik na 4 leta ječe. Prvi je vložil proti previsoki odmeri kazni priziv, zadnja dva sta kaznen nastopila takoj.

Nočni obisk v poštnem uradu. Na Viču pri Ljubljani je bilo vlomljeno od neznanca v tamošnji poštni urad. Lopov je splezal z dvorišča v stranišče, od tam v vežo, kjer je odžagal dve ključavnici z vrat v poštni urad. Iz blagajne je odnesel 400 Din kovanega denarja, za 2600 Din znamk in dve hranilni knjižici na 1450 Din. V uradu je bila spravljena večja denarna svota, na katero pa nočni obiskovalec na srečo ni zadel.

Po enem mesecu najdeno truplo samomorilca. Jožef Pečnik, lovski čuvaj g. Galleta pri Velikih Laščah na Kranjskem, je šel v lovišče pogledat, če so pojedle lisice nastavljeni strup. Pri tem poslu je zadel na moško truplo, katerega zgornji del do pasu je bil delno pokrit s snegom, a od spodnjega dela so bile še samo kosti, meso so obrabile lisice. Poklicani orožniki so ugotovili, da gre za 26letnega posestniškega sina Antona Žnidaršiča, ki je pred 1 mesecem v duševni zmedenosti pobegnil od doma in si je v gozdu prerezal vrat z britvijo.

Prosluli tolovaj aretiran. Zadnje dni je slučajno padel orožnikom v roke v Sela-Šumberku pri Novem mestu 34letni Rudolf Janežič iz Lok pri Trbovljah. Janežič se je pridružil ciganom Hudorovičem ter ropal in kradel dalje časa po Suhi Krajini. Leta 1931 in sicer dne 30. avgusta je ustrelil iz vojaške puške posestnika Mihaela Petroviča. Zločin je bil izvršen v prisotnosti več ciganov Hudorovičeve rodbine, v gozdu ob vasi Pri cerkvi v občini Struge. Po zločinu je Janežič pobegnil s svojo cigansko ljubico pred orožniki in postal strah vse Suhe krajine. Zagrešil je veliko tatvin, vlomov in ropov. Osumljen pa je tudi več požigov. Z ljubico se

Persil

Proč z zastarelimi metodami, proč s škodljivimi sredstvi! Persil, to odlično pralno sredstvo, ki ga uporablja že milijon gospodinj; Vas reši skrbi za pranje in prekomernih naporov. Persil Vam pripravi vedno obilo veselja s snežnobelim in svežeduhtečim perilom, katerega Vam tudi izredno ohrani.

je znal tako spretno skrivati, da ju niso mogli dobiti v roke. Ko je prišla pred dnevi orožniška patrolja iz Dobrnica v Sela-Šumberk, je v neki hiši slučajno naletela na Janežiča. Imeli so ravno kolone, na katere je bilo povabljenih več sosedov in med njimi se je znašel tudi Janežič. Orožniki, ki Janežiča niso poznali, so zahtevali od njega, naj se izkaže. Ker ni imel nobenih listin, pač pa vojaški samokres in karabinko, se je po kratkem zasliševanju vdal in povedal, da je tisti Janežič, ki ga že toliko časa iščejo. Janežiča in njegovo zvesto spremljevalko so oddali v zapore novomeškega sodišča.

Fotografski milijonar.

Amerikanski fotografski milijonar Jurij Eastman se je rodil leta 1854 v Watertownu, v majhnem mestu države Njujork. Umrli, oziroma ustrelil se je leta 1932. Eastman je bil sin bančnega uradnika in je preživel že mladostno dobo v udobnejših razmerah. Ko je zahajal v osnovno šolo, si je pričela utiravati pot v javnost od Francoza Daguerra izumljena fotografija. Eastman je bil že v mladosti prav marljiv amaterski fotograf. Ko je bil star 25 let, se mu je kot bančnemu uradniku posrečil izum suhe fotografske plošče. Ta izum je povsem izpremenil postopek fo-

Pavel Keller:

19. nadaljevanje.

„Hubert“

Roman iz gozdov.

Poslovenil dr. Ivan Dornik.

Drugo jutro sem že pred zajtrkom odšel z doma. Vse ljubke in grde prikazni pretekle noči sem hotel pregnati. Šel sem skoraj dve miljii daleč. Nato sem postal lačen in sem zavil v neko gostilno v vasi.

Med potjo sem se dolgo mudil v gozdu in ko sem prišel domov, je bilo poldne. —

Tim je izginil! Napeljal je bil Padovko, da mu je v vasi preskrbela voz in mu pomagala, naložiti dva kovčega, ki ju je, kakor ji je rekel, moral sam oddati na kolodvoru. V kovčegih je bila njegova imovina. S to se je odpeljal.

Ko mi je Padovka to povedala, sem se žalibog spozabil in jo ozmerjal. Tedaj je tudi ona pobrala svoje reči in jo pobrisala. Tako sem ostal z Matildo sam.

Kakor s prestola pahnjen in zapuščen vladar sem sedel v svoji sobi. Prve ure sem pravzaprav pretresaval le vprašanje, kdo bo krmil kokoši in prašiča, ki sem ga imel že mesec dni. In kdo bo snažil čevlje in nosil na mizo. Tako odvisni so »gosposki ljudje«. Ker se boje majhnih vsakdanjih del, pridejo v odvisnost služabnikov.

Najbolj me je bolelo radi prašiča. Nad njim je obupala tudi Matilda, čeprav je bila boljše volje kakor jaz. Nobeden izmed naju ni vedel, kako se pita prašič; to delo je opravljal Padovka vedno kakor neke vrste skrivno umetnost.

Popoldne je prišel oče Janiš, naš pismonoša. Ne vem, če je drugje ravnotako, ali podobno: naš vaški pismonoša ima vsekako nenavadne nazore o poštni tajnosti. Prebere vse moje karte, pripoveduje mi že s ceste čez plot na vrtu, kaj je napisano na njih; na primer: »No, gospod Hubert, vino, ki ste ga naročili, je že odposlano.« Ali: »Knjige v bukvarni nimajo pri rokah; ali

Povodenj je napravila v Planini pri Rakeku na Kranjskem veliko škodo. Voda stoji deloma še zdaj 2 do 3 m visoko. Ljudje so obupani. Nujno se priporočajo v podporo, ki naj se pošlje župnemu uradu v Planini pri Rakeku.

Nova zaloga nabožnih predmetov je dospela, posebno križev, kipov, slik in podobice itd. Naročujte pri Tiskarni sv. Cirila v Mariboru!

Velike lesene jaslice za cerkev zelo ugodno na prodaj v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Ima pri vas že vsaka hiša Sv. pismo? Ceneje kot po 6 Din, polplatno vezan 8 Din in celoplatno vezan 15 Din pa res ni mogoče zahtevati! Organizirajte naročilo! Priporoča se Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Opozorjamo na inserat nove zabavne knjige »Don Kihot« (izgovori: Don Kišot), ki opisuje tega prebrisanega plemenitnika, imenovanega tudi Vitez žalostne postave, tako da bo razvedrila mlade in stare!

Denarnice za drobiž kupite najbolje v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru.

Predivo in konopljo Vam izdelam v vrvarsko blago. Šinkovec Anton, Celje, Dečkov trg.

Dr. Josip Benčan, primarij ginekološko-porodniškega oddelka, se je preselil v Cankarjevo ulico 1. 1207

Vzajemna pomoč, reg. pom. blag., Ljubljana, pozivlja vse svoje člane, ki reflektirajo v nadaljno zavarovanje, da predložijo do 15. decembra t. l. vse stare članske izkaznice v zameno, ter da plačajo mesečni prispevek za mesec oktober 1933. 1204

Ženski in moški čevlji iz samega pristnega usnja, ročno delo, po Din 66.— Stermečki — Celje.

Za grgranje pri bolečinah v vratu, za bolečine pomirjujoča masiranja in obkladke vzemite staro ni preizkušeno domače sredstvo in kozmetikum — Fellerjev blagodišeči Elsafluid. Hvaležni bodete. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din brez daljnih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elzatr 341, Savska banovina.

Kača pred sodiščem. V sev-ameriškem mestu Los Angeles je tožil krotilec kač tvrdu, ki mu je poslala za 5 čevljev prekratko orjaško kačo. Kot dokaz trditve je prinesel pred sodnike kačo.

Spodaj:

Nova gasilska oprema v belgijskem mestu Brüssel nudi obrambo napram plinu ter dimu.

Današnje praznoverje.

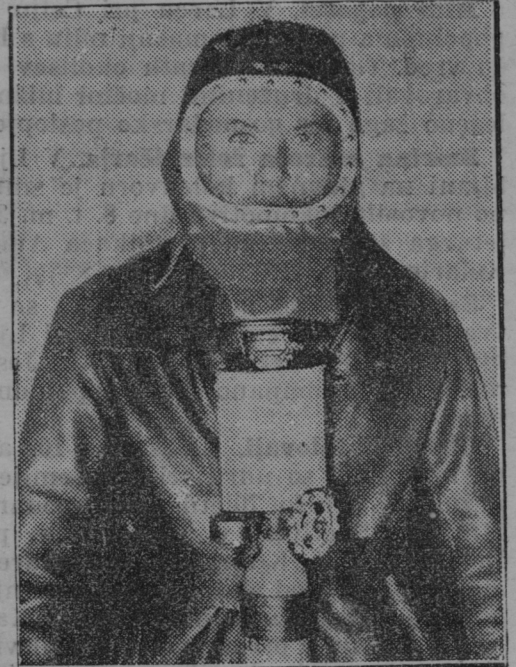
Že zjutraj, ko zapusti praznovernež posteljo, kremži obraz: pozabši je vstal z levo nogo, kar pomeni jezo skozi celi dan. Tudi če koga srbi nos, razlagajo ta pojav na plat jezljivosti. Plašljivec ne bo vrgel las, ki so mu ostali od česanja v glavniku, brezbrizno proč, ker v tem slučaju bi mu kmalu vsi izpadli in povrh bi ga še mrcvaril neznošen glavobol. Izčesane lase mečejo v ogenj, da zgorijo, kakor je to običajno.

Po nekod tudi verujejo glede las naslednje: Ako krastače, miši, netopirji ali ptice poberejo odvržene izčesane lase in jih vpletejo v svoje gnezdo, bode nepredvidneža tako dolgo bolela glava, dokler lasje niso strohnili.

Ali smemo položiti nož na mizo z rezilom navzgor? Pravijo, da si na ostrini brusi peklenšček kremplje, ali pa da morajo jezdit na rezilu uboge duše.

Kdor ne zna kruha prav odrezati, si ga tudi ne zna zaslužiti, tako pravi prosti narod.

Srečni bomo oni dan, če srečamo pri izstopu iz hiše na ulico kot prvega dimnikarja. Če te srbi levica, boš prejel denar. V slučaju, da občutiš srbenje na desnici, boš taisti dan izdal denar. Kot nekaka obramba v zadnjem slučaju velja navada, da hitro ob pojavu srbečice desne roke drgnemo desnico ob

prav trd les. V tem slučaju prejmemo taisti dan darilo.

O z dlakami bolj na gosto poraščenih rokah razglaša ljudski glas, da so poštene. Deklina s kosmatimi rokami dobi petičnega moža.

Razna prednamenja napovedujejo obisk v hiši. Ako se loči od poda treska, če padeta nehote nož ter vilice na tla in se zasadita v pod, lahko pričakuje-

»Prav smešno karto vam nesem; pokazal sem jo pri »Grozdu« in vsi so se smejali!«

Inozemske znamke očka Janiš odlepi za zbirko svojega vnuka. Pisem ne odpira; vse kar je prav: za to je preobziren. Nasprotno pa pripoveduje Padovki, ki ima pravico, da mu natoči kozarček žganja, o vsem, kar je prišlo za občino po pošti: da je prejel kovač pismo, pa mu ni povedal, kaj je v njem, kdo mu ga je pisal, kajti kovač je nepriljuden, godrnjav človek; da je naskrivaj dal Novakovi Emi že šest pisem in tri karte, ki jih ji je pisal njen vojak, da pa nobeden človek ne sme vedeti tega, ker bi bilo dekle sicer doma tepeno; da je trgovec že zopet dobil pismo od firme, pri kateri naroča kavo, in da je najbrž to opomin — in več takih poštnih skrivnosti. Starega žlobudravca imam rad.

Danes je prišel oče Janiš nenavadno hitro in že od daleč klical:

»No, strmeli boste, gospod Hubert; strmeli boste!«

Prav nič nisem bil radoveden, zaradi česar bam strmel, temveč sem vprašal:

»Povejte mi, oče Janiš, ali niste videli okrog poldneva na kolodvoru mojega Tima?«

»Seveda,« je sopihal stari, »dobro, da ste me vprašali, gospod Hubert, sicer bi bil pozabil. Gospod Tim sporoča gospodu Hubertu, da ni mogel storiti drugega, da je moral od tod in da bo gospodu Hubertu pisal. Pozabil bi bil, gospod Hubert, ker sem čisto brez sape!«

»Zakaj ste čisto brez sape?«

»Stari Grčar je vendar le ubil Bianco!«

»Janiš! Od kod pa veste to?«

»Iz vašega časopisa! V vašem časopisu je-«

»Drvar Grčar, ki se, osumljen umora, nahaja v preiskovalnem zaporu, je preiskovalnemu sodniku priznal, da je umoril svojo vnukinjo. Pravi, da je storil to v pijanosti in v jezi, ker mu je bilo zaradi nje odpovedano stanovanje.«

Bilo je proti večeru. Bil sem pri Boltežarju in sedela sva na vrtu. Modre lastavice so švigale okrog hišnih streh. Španski bezeg se je ponašal

tografiranja in je pripomogel Eastmanu do milijonskega premoženja. Leta 1880 je ustanovil svojo prvo tvornico v Rochestru. Ta skrajno skromna fabrika se je razvila v na celem svetu največje fotografsko podjetje. Tekom nadaljnjih 30 let je prinašal Eastman na trg fotografske izume, ki so bili vsi v zvezi z njegovim imenom. Bil je tudi udeležen pri izdelovalnici filmov v Hollywoodu. Ob koncu svojega življenja je bilo zaposlenih v njegovih podjetjih 11.000 nastavlencev. Zapustil je 40 milijonov dolarjev. Ustrelil se je pri svoji pisalni mizi in je zapustil na listič zabele-

mo goste. Pride v pondeljek zjutraj gost, smo lahko pripravljene na obiske skozi celi teden. Dober nasvet se glasi: Ne začni v pondeljek ničesar novega! Glede pričetka raznih podjetij je petek prav posebno ugoden dan. Praznoverju udani si dajo v petek lase striči, potem dobro rastejo, in isto velja tudi za nohte.

Za slučaj, da nas kedo obišče in se hoče hitro posloviti, ga prosimo tako dolgo, da vsaj sede za par trenutkov, sicer nam odnese spanje iz hiše.

Šivanki se je treba ljubeznivo namahniti, predno jo damo komu drugemu v roko, sicer nam prebode prijateljstvo in ljubezen.

Prav posebnih obredov je treba, da odvrnemo copernije, ki so nastale radi

nepremišljenega voščila sreče. Posebno se nanaša to praznoverje na podjetja, ki so odvisna v visoki meri od dobre volje — sreče. Lovcu, ribiču, gledališkemu igralcu in kandidatu za izpit ne smemo v naprej glasno voščiti sreče. Če je kedo v baš omenjenih slučajih želel srečo, se priporoča uničiti voščilo na ta način, da potrkamo trikrat na les pod mizno ploščo.

Praznoverja so se oprijeli v obilni meri avtomobilisti in piloti zrakoplovov in aeroplanov. V skoro vsakem zaprtem osebnem avtomobilu vidimo kje ob oknu zadaj bingljati na vse mogoče načine našemljene lutke.

Pri avtomobilskih dirkah v Ameriki že dolgo časa ni videti več številke 13.

tudi ne v jeziku, pa po tem, ker smo je prav take od doma vajeni. Službo božjo opravlja Janez Hladnik, ki je bil preje kaplan v Metliki, sedaj pa se muči v Zagrebu, kjer bude tudi dalje časa ostal.

Drugo slovensko zbirališče je Slomšekovo prosvetno društvo. Če so dali Kranjci zagrebškemu Slovencem duhovnika, so pa zato dali Štajerci ime nosilca slovenske katoliške prosvete v Zagrebu, ker se društvo imenuje po največjem našem mariborskem škofu Slomšku. Tako se lepo v soglasju razvija življenje vseh katoliško-zavednih zagrebških Slovencev. Kogar pripelje pot v Zagreb, naj nikar ne pozabi naravnati svoje korake do prvega in do drugega ter naj se obojnega oklene, da mu tujina ne bo ugrabila ne materinega jezika, ne očetove vere. V Slomšekovem prosvetnem društvu je živahno, bo pa še vse bolj, če bomo storili vsak svoje. Kdor pride, naj nas le poišče. Tistih pa ni treba v Zagreb, ki prihajajo sem iz lahkomišelnosti in hudobije, tudi takih je žalibog nekaj.

V nedeljo dne 3. decembra je priredilo Slomšekovo prosvetno društvo v Jeronimski dvorani zelo uspelo narodno igro »Miklova Zala«. Prav lepo so se postavili naši igralci, po svoje so napravili, pa so napravili lepo, tako da je bilo občinstvo do solz ganjeno in ne bo zlepa pozabljen ta lepi dan zagrebških Sloven-

cev — baš na izseljeniško nedeljo. Prav primerna prireditev za to priliko, ker tako lepo povdarja ljubezen do vere naših očetov in do jezika naših mater.

Za drugo nedeljo v decembru je bila napovedana predstava naših zagrebških katoliških visokošolcev Daničarjev »Cvrček za pečjo«. Ob štirih popoldne se je vršila ta predstava v Jeronimski dvorani. Če smo se prvo nedeljo jokali, smo se naslednjo tem bolj iz srca nasmejali. Saj vsi vemo: študentje znajo! Kdo pa bo, če ne študentje!

Kdor bi imel kakšno zadevo glede verskega in drugačnega življenja v Zagrebu, naj se obrne na naslov: Hladnik Janez, Zagreb, Kaptol 3. Navedenemu je poverjena skrb za te stvari, zato se je nanj obrniti. Če bi bilo kaj službenega, naj se župni uradi obrnejo na: Župni urad Sv. Marije, Zagreb, Kaptol 3. Dostavi naj se na vrhu dopisa, da se zadeva tiče gori navedenega.

Božič se bliža. Oskrbite si cenena, a lepa darila. V Cirilovih knjigarnah v Mariboru dobite po zelo znižanih cenah štiri krasne povseti od Fr. Kolenca. — Kdor kupi vse štiri knjige naenkrat, jih dobi za 32 Din. — Pohitite, da ne bode prepozno!

Kamnica. Tukajšnje prosvetno društvo priredi v nedeljo dne 17. t. m. širom Slovenije znano in priljubljeno ljudsko igro »Mlinar in njegova hči«. Prireditev je kot nalašč za sedanjosti resni adventni čas. Zato ste v ljudno vabljeni od blizu in daleč. Začetek ob pol 3. uri popoldne. — Isti dan se tudi vrši po rani sv. maši občni zbor Prosvetnega društva. Pridite v čim obilnejšem številu!

Fram. Marijanska proslava. Na praznik Brezmadežne, dne 8. t. m., se je vršila pri nas lepa Marijina proslava. Obhajali smo jo v cerkvi in izven cerkve v prostorih Prosvetnega doma. V cerkvi so zjutraj mladi in stari v izredno obilnem številu pristopili k mizi Gospodovi, popoldne pa smo še posebej Marijo proslavili v Prosvetnem domu. Pri prireditvi je nastopil mešani pevski zbor pod vodstvom g. organista Miklavža in zapel lepe Marijine pe-

DRUŠTVENE VESTI

Slovinci v Zagrebu.

(Dopis iz Zagreba.)

Marsikoga je življenje zaneslo iz zelenega Štajerja v Zagreb. S trebuhom za kruhom — kakopak! Pa se nas je nabralo tu prav lepo število Slovencev. Pravijo, da nas je 30 tisoč. Če nas je res toliko (ali pa nemara še več), imamo gotovo tudi doma precej svojih ljudi, ki se zanimajo za naše zgodbe. Zato je prav, če včasih katero rečemo tudi v »Slovenskem gospodarju«.

Slovensko katoliško gibanje v Zagrebu ima dve osrednji točki. Prva je Sv. Rok, mala cerkva, ki pa ni niti tako majhna, kakor bi si kdo mislil, le za množico zagrebških Slovencev je majhna! Vsako nedeljo ob desetih hitimo tja gori, kjer lepo na hričeku stoji ta cerkva kot sto slovenskih cerkva, ki je skromna, kot so tudi druge cerkve v slovenski domovini. Kot nalašč za nas je, da nas vabi. Kdor jo najde, jo kar gotovo vzljubi. Tam je naša služba božja. Slovensko petje, slovenska pridiga, pa recimo še tudi slovenska maša, če

zene besede: »Moje delo je končano.«

Krvavo dejanje, ki — stane veliko premoženje.

V Budimpešti se vrši čudna obravnava. Minulo je poldruge leto, odkar je prejela ena največjih budimpeštanskih zavarovalnic pismo od trgovca Geze Tetenyi, ki je bil pri njej zavarovan. V pismu naznanja trgovec, da je zgubil svoje premoženje in si bode končal sam življenje. V tem slučaju bo morala plačati zavarovalnica njegovi vdovi 200 tisoč pengö. On predlaga družbi, naj njeemu izplača 100.000 pengö in še bo nadalje živel. Vendar naj pospe-

s težkimi grozdi, na belišču je ležalo bleščeče belo perilo. Vsenaokrog je bil vonj in ptičje petje, blagomil majnik. Midva pa sva se pogovarjala, kakor dva policaja v zatohli stražnici.

Boltežar je držal stisnjeno pest na mizo in strmo gledal v časopis.

»Laž!« je rekel. »Prevara! Zmota! Stari Grčar je v zaporu najbrž zblaznel in sedaj po dolgih mukah pri preiskavi prizna vse, kar sodnik hoče. Ali ste že kedaj brali o modernih mukah pri preiskavi, kako jetnike po pol dneva, da po celi dan vseskrižem izprašujejo, dokler ni lačen, na smrt truden, umehčan, dokler njegovi živci ne popuste?«

»Da, slišal sem o tem.«

»No, tako je z Grčarjevim slučajem. Poznam tega preiskovalnega sodnika. On je juridično izobražen mož; jaz nisem; toda če bi bilo v moji moči, bi ga takoj odstavil. Prirojenega uma ta človek prav nič nima. Tudi ljudi ne pozna. Iz drugih krajev je, pa naj tu pri nas deli pravico! Tukajšnje ljudi bi morali zasliševati in soditi samo rojaki, in sicer gorjance gorjanci, indu-

strijske ljudi industrijski ljudje, kmete kmetški ljudje. Vsi ti se med seboj zelo razlikujejo in kdor tega ne vé, pogreši.«

»Strašno bi bilo, če bi bila zaradi Grčarja vaša prava.«

»Jaz imam prav. In ostanem pri tem, kar sem rekel, morilec je vaš pobegli Tim, ki ste mu v svoji neodgovornosti pustili uteči. Ali si morete misliti boljši dokaz za to, da je moje sumničenje pravo, kakor je ta, da vam fant pobegne, ker mu iz kateregakoli vzroka najbrž postajajo tla vroča?«

Prepirala sva se radi Tima; toda vse moje besede v njegovo obrambo so bile kakor hrome.

Nazadnje je rekel Boltežar: »Razen vam še nikomur nisem ničesar rekel o Timu; le dvojčkama še pri »Grozdu«; kajti čeprav nobenega opravka nočem več imeti z njima, sem mislil, da me veže dolžnost do njunih poštenih staršev, da ti neumni ženščini posvarim pred posledicami.«

Po teh njegovih besedah se mi je zdel položaj zopet izpremenjen. Poslovil sem se od nje-

sinu, dve članici Marijanske kongregacije sta zanosno deklamirali primerne Marijine pesdi, Fr. Jeraj pa, ki nas je ob tej priliki posetil, je govoril o Mariji in mladini. Bilo je res prijetno, ko smo se vsi Framčani v tako lepi edinosti zbrali okrog Marijinega oltarja. Krotna slovesnosti pa je bila ustanovitev fantovske KA, ki ji je izbran za predsednika Ivan Kranjc. Naši framski fantje nočejo biti poslednji v delu za duševno obnovo sodobne družbe v zmislu Kristusovih nauk. Zato so v takem obilnem številu pristopili v fantovski odsek KA. Tako se torej tudi v Framu prav živahno gibljemo in lepo napredujemo. Glavna zahvala za vse uspešno delo pa gre našemu neumornemu g. župniku Francu Rakunu, ki se neprenehoma trudi za duhovni in prosvetni blagor lepe framske župnije.

Gornja Radgona. V nedeljo dne 3. t. m. se je tu ustanovil fantovski odsek Kat. akcije. Izvolil se je odbor iz vrst odbornikov mlad. Marijine družbe. Določili so se v naprej tedenski sestanki ožjega in mesečni sestanki širšega članstva. Fantje so se odločili, da bodo praktični katoličani sami in skrbeli, da bodo isto tudi drugi. Vsaj mesečni prejem sv. zakramentov je strogo obvezen. Duh. voditelj je kaplan Kolman, predsednik Hamler F., tajnik Fridau I., blagajnik Kaučič Fr. Najbolj navdušen je Lasbaher Jože, ki je imel tudi prvo predavanje o namenu KA. — Dne 8. t. m. je bila v posojilniški dvorani za člané Marijine družbe proslava Brezmadežne z igrico in govori. — Miklavž se je dobro obnesel; tudi igra »Grudica« je precej pripomogla k obdarovanju otrok. — Predpretekli teden je bila poroka Ivanke Zemljčič, članice Marijine družbe, z Iv. Senekovičem od Sv. Benedikta. Na lepem gostovanju se je zbralo za uboge otroke 131,75 Din. Vincencijeva konferenca se za lepi znesek toplo zahvaljuje.

Ženska — poslanik.

Veliko pozornost je vzbudilo dejstvo, da je imenoval predsednik Združenih držav Severne Amerike Roosevelt za Dansko ženskega poslanika. Ta zastopnik ameriških držav je Ruta Bryan Owen, hčerka znanega politika Vilje-

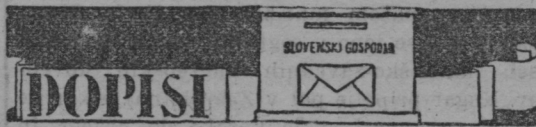
ma Bryana, ki je bil pod znamenitim predsednikom Wilsonom zunanji minister. Že kot otrok se je udeleževala političnega življenja Amerike. Študirala je na vseučilišču v Nebraski in je prejela naslov »doktor« v Floridi. Poročila je žastnika, ki je bil ranjen v svetovni vojni in je umrl zgodaj; ona sama je vršila na fronti službo usmiljenke. Rodila je 4 otroke, od katerih se je sin oženil, že ima otroke in gospa Bryan je torej stara mati. Kljub sivim lasem predstavlja med politiki postavno osebnost, je dobra govornica in izredno podkovaná v svoji stroki. Članica je ameriškega kongresa ali parlamenta in igra važno vlogo v političnem življenju.

Zelo živahno se je udeleževala volilnega boja za Roosevelta. Radi njenega znanja zunanje politike jo je imenoval Roosevelt za poslanika. Je to prvič slučaj, da zastopa ženska Severno Ameriko v zunanjem svetu. (Samo sovjetska Rusija ima kot državno zastopnico žensko v Oslu na Švedskem.)

Po izjavi gospe Bryan Owen se je postavil Roosevelt na stališče, da ne bo

poznal nobene razlike med moškim ter ženskim spolom. Pri nastavljanju na važna mesta se bo oziral samo na zmožnosti. Z imenovanjem Američanke za poslanika ni le odlikovana ter počaščena ona sama, temveč ženski spol celotnega sveta.

Kar se tiče svetovnega političnega nazora, stoji gospa Owen zvesto ob strani Roosevelta, kar pomeni toliko, da je z dušo ter telesom za svetovni mir in proti carinskim kitajskim zidom, s katerim se obdaja toliko držav. Kot poslanika spremlja Američanko ženska generalna tajnica, hčerka ameriškega oljnatega kralja Henrika Doberty, ki poseda bajno bogastvo. Ko je stopila 18letna tajnica Helena pred leti v javno službo, je priredil njen oče slovesnost, ki je stala 1 milijon dolarjev. Na slovesnosti niso sodelovali le umetniki, katere so pripeljali na cilj v letalih — ampak je oče ob tej priliki potom loterije razdelil 100 avtomobilov. Vkljub pravljicnemu premoženju je bila mlada milijonarka strogo ter resno vzgojena in stoji danes ob strani prvemu ženskemu poslaniku ogromnih Združenih držav.

Kotlje. Nesrečen, kdor pogori, posebno nesrečen pa je tisti, ki pogori po zimi. Tako nesreča je zadela tukajšnjega posestnika Alojzija Lesjaka, po domače Pavla v Brdinjah. V noči od 4. do 5. t. m. mu je pogorela hiša. Goreti je začelo ravno o polnoči, ko so vsi v hiši trdno spali in so se prebudili šele, ko je bila hiša že v ognju. Na gašenje ni bilo misliti, ker je bila hiša lesena in je moral vsak gledati, da si reši vsaj življenje. Zgorela je vsa hišna oprava, razno orodje, obleka, kuhinjska posoda, jestvine in vse žito, ki je bilo spravljeno v hiši. Komaj so še oteeli grozne smrti v ognju 80 let starega, na smrt bolanega očeta, ki je ležal v podstrešni sobici in je bil ravno na predvečer spreviden s sv. zakramenti. Zelo

močno se je opekla ter pri padcu čez stopnice hudo poškodovala gospodinja, tako da leži sedaj bolana v postelji. Na pomoč prihitelim gasilcem iz Kotelz in Guštanja se je posrečilo, obvarovati vsaj gospodarsko poslopje, hiša je pa pogorela popolnoma do tal. Bila je hiša sicer zavarovana, vendar zavarovalnina daleč ne dosega škode, ki jo gospodar utrpi. Kot zvest naročnik »Slovenskega gospodarja« in reden plačevalec naročnine ima vsaj upanje, da prejme od uprave »Slovenskega gospodarja« določeno zavarovalnino 1000 Din.

Mislinska dolina. Veselo novice iz Mislinske doline vam imamo poročati. V nedeljo dne 17. t. m., popoldne po večernicah, bomo tukaj v župniji Št. Ilj pod Turjakom na prijaznem takozvanem Šartelovem griču slovesno blagoslovili nad 12 m visoki, veličastni spominski križ v zahvalo Kristusu Gospodu za odrešenje pred 1900 leti. Priprave se vršijo z vsestranskim veseljem. Na predvečer bode

ga in šel proti »Grozdu«. V gostilniških sobah je bilo prazno, le ena izmed deklic je bila tam.

»Gospodična Malčka?« sem vprašal.

»Da. Milčka leži; zelo je bolna.«

»Ej, žal mi je. Saj ne bo nič hudega?«

Tedaj je Malčka začela jokati.

»Zelo hudo je. Morebiti bo umrla. Morebiti jo napadejo srčni krči. In mene ne mara videti — noče, da bi bila pri njej — sovraži me — sovraži sestro — nič se ne gane v postelji in oči so se ji zasukale — služkinja je pri njej — o zdravniku pa ne mara nič slišati — umreti hoče — o moj Bog, moj Bog!«

»Kako pa ji je prišlo kar nenadoma. —?«

»Včeraj. Včeraj popoldne. Oh, gospod Hubert, nekomu le moram povedati — sicer me za-duši. In vam zaupam.«

»Tega sem vesel, gospodična Malčka. Če le morem, vam bom rad pomagal.«

»Oh, gospod Hubert, kakšen teden je bil to! Čudim se le, da sva še živi. Tako strašno je bilo. Gospod Boltežar nama je bil pisal pismo, da je k majniški proslavi vabljen samo tista, ki se

ni zapletla s snažilcem čevljev Timom. Oh, kako je Milčka divjala zaradi te žalitve! Kajti — prosim, da tega nikomur ne poveste — Milčka vendar ljubi gospoda Tima; in to se mora reči, čeprav je gospod Tim sedaj le služabnik, zal je vendarle zelo in tudi priljuden in omikan mož. Celó v časopise piše, naj ga ponosni gospod Boltežar le kar posnema! Midve pa sva se tako strašansko sprli. Milčka je bila vedno dobra, nikoli se nisva prepirali; naenkrat pa je zdijala nad menoj kakor furija in je rekla: To je samo . . . samo ti si kriva, ker, ker . . . ne, sram me je, ne morem povedati tega!«

»Ali vam smem kaj pomagati, gospodična Malčka? Glejte, takole si mislim: gospodična Milčka si misli, gospod Boltežar namerava prositi za vašo roko, sedaj pa se spotika nad tem, da bo Tim postal njegov svak.«

Prestrašena je planila:

»Odkod pa veste to? Za božjo voljo, saj vendar ne govore ljudje o gospodu Boltežarju in meni?«

Plavolasa, zala Malčka je bila sedaj že pač

šijo plačilo, ker sicer bo prepozno. Ravnateljstvo zavarovalnice je pustilo opazovati trgovca. Vsa tozadevna poročila so se glasila, da je veseljak in se mu niti ne sanja o samomoru. Zavarovalnica je odklonila trgovčev predlog. Tetenyi je sicer še ostal pri življenju, njegov gmotni položaj se je pa vedno slabšal. Prosil je posojila pri znancih in prijateljih. Ko mu je lepega dne njegov najboljši prijatelj odklonil večje posojilo, ga je Geza ubil. Tudi ubiti je bil zavarovan pri isti družbi kakor ubijalec, za 120 tisoč pengö. Ker je vsebovala zavarovalna pola dostavek, da se zava-

kres gorel pod križem na hribu in v nedeljo popoldan ob dveh bo šla slovesna procesija k Gospodovemu jubilejnemu križu, ki se bo videl po celi Mislinjski dolini do Slovenjgradca. Ta spomenik bo še potomcem po celi starotrški dekaniji, razen v treh župnijah, dal živno pričevanje o trdni veri sedanjih dobrih šentiljskih župljanov. Glejmo tedaj vsi, da križanega Zveličarja in obletnico njegove mučeniške smrti dne 17. decembra slovesno proslavimo.

Sv. Marjeta niže Ptuja. V veseli lovski družbi, zbrani na Miklavžev večer v gostoljubni hiši Mikl, se je nabralo za najbolj potrebne brezposelne siromake znesek 100 dinarjev. — Bog plačaj!

Središče ob Dravi. Resni adventni čas je, ko se vsi pripravljamo na najljubkejši in najskrivnostnejši praznik, na Božič. V ta namen so se vršile pri nas petdnevne duhovne vaje za žene in dekleta, katere je vodil kapucin č. g. pater Ivan Reberc iz Varaždina. Uspeh, ki so ga imele duhovne vaje, je bil viden na praznik Brezmadežne, ko se je vsa cerkev zgrnila k mizi Gospodovi. Bilo je ganljivo videti, ko je zvonček vabil, kako so se zgrinjale vrste deklet in žena, da prejmejo Najsvetejše. Naj bi kraljevala Ona Najčistejša s svojim ljubim Sinom vedno v naših srcih! — Tiho in žalostno je bilo letos v našem društvenem domu na Miklavžev večer. Bog ve, zakaj toliko željeni sv. Miklavž ni smel priti, ko so ga vendar naši malčki tako željno vsako leto pričakovali. Morda pa so letos bili bolj poredni, ker je svetnik s parkeljnomo šel kar od hiše do hiše in pobiral poredneže v koš.

Sv. Lenart pri Veliki Nedelji. Letošnji predadvent, ko so nekateri fantje in dekleta si naložili zakonski jarem, smo mi iz naše župnije zgubili fanta, ki si je izbral nevesto tam preko Drave pri naših bratih Hrvatih. Spremljali smo ga sorodniki in priče najprej na nevestin dom in od tamkaj k poroki v lepo cerkev sv. Križa v Križovljanah. Toda ta ni napravil tako, kakor pred leti tisti Tomašek, ki je pustil nevesto na poti v cerkev in jo pobrisal, ampak stopili smo pred oltar, kjer sta se ženin in nevesta zavezala za večno. Pri gostiji nas je g. starešina neveste, oskrbnik grada Križovljan, povabil k sebi na dom in

nas počastil z žlahtno kapljico, ki človeka pogreje. Na domu g. starešine je bilo zbranih nekaj članov cerkvenega pevskega zbora. Na prošnjo g. starešine so nam zapeli nekaj cerkvenih in posvetnih pesmi s tako skladno ubranimi glasovi, da še kaj takega nismo slišali. V našo čast so zapeli tudi par slovenskih pesmi in sicer takšnih, ki jih pri nas ne slišimo. G. starešina, po rodu Hrvat, je nazdravil nam Slovincem, pevci so zapeli pesem: »Slovenec, Srbin i Hrvat«. Teško smo se ločili od naših bratov, kjer smo preživeli tako lepe urice, z obljubo, da še pridemo v Križovljane, da slišimo cerkveno petje celokupnega pevskega zbora.

Precetinci-Krapje. Dne 25. novembra sta se poročila g. Janko Babič iz Sp. Krapja, in gđ. Marica Korošec iz Precetinec. Mlademu paru želimo obilo sreče in veselja v novem stanu! Na mnoga leta!

Tepanje pri Konjicah. Izreden dogodek za nas Tepanjčane je tekom leta zdravniško predavanje. Tako se nas je letos spomnil konjiški zdravnik g. dr. Goričar in nam razumljivo predaval o nastanku, razvoju in zdravljenju boleznih raka, ki zahteva med narodom vsako leto toliko predčasnih smrtnih žrtev. Predavanje je bilo zelo poučno. — Letošnja vinska trgateg nam je prinesla v splošnem manj grozdja in bolj kislata vina, obilneje pa je obrödila škodljiva šmarnica. — Trgatvena veselica, ki bi se imela vršiti v prid novega gasilnega doma, je bila preložena na boljše čase. — Radi preobilnega dežja smo naše zadnje poljske pridelke zelo pozno pospravili na svoje domove. Želeli bi pač še ugodnega vremena za dobavo listja iz naših sedaj zasneženih gozdov. — Prišel je čas za obnovitev naročnine na »Slovenskega gospodarja«, našega vernega prijatelja, kateremu hočemo ostati zvesti naročniki tudi še v bodoče.

Sv. Jernej pri Ločah. Marsikdo misli, da pri nas ni nič novega, ker se že dolgo ni nič slišalo od nas. V začetku novembra je bila pri nas otvoritev kmetijsko-nadaljevalna šole, za katero se je priglasilo 16 fantov, ki jo sedaj obiskujejo z veliko vnemo. — Po še eno bi povedal. Znanó je, da nekateri ljudje tako zelo ljubijo meso puric in kokošk. Zato se mnogokrat zatečejo v tuje kurnike po pečenko. Pri posestnici Mariji Bračič so si, tatje

privoščili leto starega ščetinca, kateri je bil ukraden iz svinjaka. Hvala Bogu, da so ti izvežbani uzmoviči že padli v roke pravici.

Kostrivnica. Praznik Brezmadežne slavijo po vsem katoliškem svetu vsi zavedni kristjani. Tem se je pridružila tudi Kostrivnica, ki ima za farno patroninjo Marijo. Dne 8. decembra je domači g. župnik slavil Brezmadežno ter v nemal poslušalce, da jo častijo kot božjo in našo mater. Med sv. mašo je bilo ljudsko petje in spremljevanju orgel in godbe mladinske Marijine družbe. Med sv. mašo je bilo skupno sv. obhajilo Marijinega vrtea, mladeniške in dekliške družbe.

Št. Vid nad Valdekom. Gosta megla pokriva hribe in doline. Zdi se, da vsa narava spi zimsko spanje. Le človeška srca bijejo neprestano. V njih se menjajo misli in želje, besede in dejanja. Vsako srce se ogreva za gotove cilje, ideje in ideale. Naš ideal je v zimskem času »Slovenski gospodar«, ki ga radi čitamo, se po njem navdušujemo za dobre katoliške ideje, po tudi se radi v njem oglašimo z novicami iz domače župnije. — Dobra hiša Klančnikova v Zavrčah se je slovesno posvečila presv. Srcu Jez. Domači so za to slovesnost oskrbeli primerno podobo in ji dali odličan prostor v družinski hiši. Župna cerkev je dobila lepo podobo mlade svetnice sv. Terezije od Deteta Jez. Prva zasluga za to gre vrlému mladeniču Jožefu Švač, po domače Mrzdovnik, ki je sliki kupil lep okvir s primernim podstavkom. Za nov zelen mašni plašč pa zbiramo les po župniji, katerega so nekateri dobri župljani radi darovali. Tudi pevski zbor vrlo napreduje pod vodstvom g. organista Ivana Gaberja, ki se za cerkveno petje mnogo trudi. Za advent in božič se bodo slišale v naši cerkvi zopet nove pesmi. Za božič dobi naša cerkev tudi nove jaslice, ki jih dosedaj ni imela. Narodni praznik 1. dec. so šolski otroci proslavili v cerkvi z lepim petjem, v šoli pa z navduševalno prireditvijo za narodne ideje. — Job.

Braslovče. Pretečeni teden je umrla v Parizljah po dolgem trpljenju mati M. Bošnjak. Bila je vrla, krščanska gospodinja in zvesta bralka »Slovenskega gospodarja«. V Topovljah pa Franciska Serdovner; v Letušu Franc Kač, čevljar; v trgu pa za davico štiriletna deklica lončarja. — Pred praznikom so se tukaj

rovalnina za slučaj smrtne nesreče ali uboja podvoji, je bilo treba plačati res dvojno svoto. Kmalu so razkrinkali ubijalca, ga obsodili na smrt in ga obesili. Ženi obešenega trgovca je pustila izplačati zavarovalnica takoj svoto 200 tisoč pengö, a ona zahteva dvojno izplačilo, ker se je postavila na stališče, da je izvršitev smrtne kazni isto kakor umor ali uboj. Vdova in zavarovalnica sta poklicali na pomoč sodišče, ki še ni izreklo svojega mnenja.

Kako bogato je severno morje na ribah?

Znano je, kako nepopisno je bogato mo-

stara trideset let, sedaj v svojem strahu pa je imela oči kakor neodraslo dekle, ki jo zasačijo pri njeni prvi ljubezni.

»Nič strahu, gospodična Malčka; jaz le tako sklepam, kar pa najbrž ne bo res.«

»Oh, saj je res!« je strastno vzkliknila. »O Bog, gospod Hubert, nikar ne mislite slabo o meni; toda ne morem si pomagati, da imam gospoda Boltežarja rada. Vedno sem mislila, da mu je Milčka tudi naklonjena, in tako nisem hotela nič reči, hotela sem se umakniti. Ko pa je bil nekajkrat gospod Tim pri nas, me je neki večer vprašala Milčka v postelji: 'Zakaj pa se ne poročiš s svojim Boltežarjem?' Tedaj sem rekla: 'Ljuba Milčka, mislila sem, da ga hočeš ti!' Tedaj se je na glas zasmejala in dejala: 'Ne, prav nič ga ne maram.' No, bila sem tako srečna, ko sem si bila s sestro na jasnem. In nato so prišle tako strašne reči!«

Jokala je nekaj časa kakor v težkih spominih. Vprašal sem jo:

»Kaj pa se je zgodilo včeraj? Ali mi nočete zaupati tega?«

Med silnim ihtenjem je rekla:

»Včeraj sva se strašansko sprli, Milčka in jaz. Jaz sem hotela k majniški proslavi, tedaj pa je rekla Milčka, da bi bila to sramota, ker naju je gospod Boltežar tako razžalil zaradi Timma. Rekla sem ji, da mene Tim vendar nič ne briga. In tedaj je kar zdivjala. Oh, kako grozno je bila!«

S težavo sem prikril, da se nisem nasmeljal. Če sta se ti dve prepirali, je moralo biti tako, kakor da bi besnel kdo proti svoji lastni podobi v zrcalu. Prepričan sem bil, da sta se obe v prepiru enako pačili, obe enako krilili z rokami. Bili sta vedno čisto isti; le na razpotju njune ljubezni sta se ločili njuni poti, in to je gotovo bolelo tako, kakor če bi bilo eno telo prerezano na dvoje.

Malčka je jokala. Končno je nadaljevala:

»Najhujše pa je šele prišlo. Prejeli sva novo pismo od gospoda Boltežarja. Pisal je, da naju mora zaradi najinih staršev posvariti pred Timom; da je ta človek pustolovec, da ima on v rokah razloge za težke sumnje o njem. Kakšne

vršile duhovne vaje za dekleta cele fare in na praznik so imela skupno sv. obhajilo. Udeležba je bila zelo velika.

Polzela. Dne 1. decembra je pogorelo gospodarsko poslopje Franca Turnšeka v Založah. Na pomoč so prihiteli štiri požarne brambe in sicer: iz Polzele, Ločice, Pariželj in Braslovč. Škoda ni niži do polovice krita z zavarovalnino. — Nedeljski »Slovenec« se od sedaj naprej dobi vsako nedeljo dopoldan pri gospej Heleni Cizelj. Segajte pridno po njem, ker vam nudi mnogo zabavnega in poučnega čtiva.

Celje. Dom duhovnih vaj pri Sv. Jožefu n. Celjem. Tridnevne oddeljene duhovne vaje v domu bodo; za žene, začetek v soboto dne 16. decembra, ob šestih zvečer; za dekleta, začetek v torek dne 26. decembra, ob šestih zvečer. Vzdrževalnina 75 Din. Prijavi nriložite znamko za odgovor.

Nevacerkve. v nedeljo dne 10. decembra, popoldne ob treh smo položili k večnemu počitku Ivana Štrausa, marljivega gojenca orglarske šole v Celju. Pogrebne svečanosti je opravil č. g. kanonik Žagar. Pogreba se je udeležila korporativno meščanska šola iz Vojnika z učiteljskim zborom, katere absolvent je bil rajni. Dalje vsi učenci orglarske šole iz Celja, ki so mu peli med sprevodom slovenski »Usmili se me Bog«. Pred hišo so mu zapeli Prelovčeyo narodno nagrobnico, na pokopališču pa žalostinko g. Bervarja »Slovo«. Na grobu je imel ganljivo govor č. g. kanonik, nadalje ravnatelj meščanske šole iz Vojnika. V imenu orglarskih učencev se je poslovil njegov sošolec tov. Franc Grand. Na pokopališču so mu zapeli še žalostinko otroški zbor meščanske šole in domači cerkveni pevski zbor. Sožalje starišem, ki so izgubili svojega sina edinca, ki jim je bil nad vse najdražji.

Sv. Lenart nad Laškim. Iz našega kraja se malokedaj oglasimo k besedi s kakim dopisom. Lahko bi svet sklepal iz tega, da pri nas ni novic in gorja. Toda temu ni tako. Da smo redkobesedni, je iskati vzroke v tem, da nas je nemila usoda sedanjih pretežkih dni napravila skorodane gluhe za vse dogodke okoli nas. Veselih novic itak ni, a jadikovati in tarnati o krizi, katera je postala menda itak po celem svetu predobro poznana, ne pomaga nič.

Povsem zadovoljnega človeka danes najti je težko. Če bi že bil z vsem drugim zadovoljen, ga pa boli že izvršena združitev občin, katera se ni izvršila skladno z ljudsko željo. V tem oziru toži tudi g. dopisnik od Sv. Ruperta nad Laškim v »Slov. gospodarju«. Prav ima, saj združitev občin tudi nas Šentlenarčane ni zadovoljila, torej tudi nismo mi krivi, da je delno prišla bivša občina Sv. Rupert v upravno občino Sv. Lenart, da se je po izrazu dopisnikov: »Moral stari Sv. Rupert ukloniti mlademu Sv. Lenartu«. Ko bi se bila združitev izvršila po naši želji, bi občina Sv. Lenart imela danes drugo obliko. Najrajši bi bili ostali taki, kot smo bili pred združitvijo.

Št. Andraž pri Velenju. Kakor po drugih župnijah, smo tudi pri nas obhajali 1900letnico odrešenja Kristusovega in obenem 160letnico obstoja naše župnije s prekrasno tridnevno in sicer v petek, dne 1. decembra, v soboto in v nedeljo, ko smo slovesno obhajali god farnega patrona sv. Andreja. V ta namen je prišel k nam stari znanec in prijatelj g. pater Vladimir Bobek iz Nazarij v Savinjski dolini. Prežet globoke apostolske vneme za blagor neumrjčih duš, je imel v teh dnevih sedem govorov, ki so prišli iz srca in ki bodo, tako upamo, v sreih poslušalcev rodilo obilo blagoslovljenega uspeha. Skozi vse tri dni je bila udeležba prav lepa. Tudi možje in fantje so prav pridno prihajali, za kar jim gre vsa hvala. V nedeljo zjutraj je bilo skupno sv. obhajilo cele fare. Popoldne po sklepni pridigi smo imeli pete litanije Matere božje. Pela je vsa cerkev. Končno je bila še posvetitev cele župnije presv. Srcu Jez.

Povest dveh bratov.

(Zgodovinska črtica.)

Pozorišče dogodkov, ki jih nameravamo opisati, je bilo na severnem delu Pohorja. Kmetje v omenjenem kraju so takrat, ko se začneja ta povest, živeli precej drugačno življenje, kakor ga živimo dandanes. Braziljske kave niso poznali; tudi čaja — razen lipovega — niso pili. Govedina se je kadila na mizi le ob največjih praznikih; pač pa se je pojedlo mnogo ovčjega mesa.

posebno ob košnji in žetvi. Jako v čišlih je bilo takrat suho sadje: jabolke, razrezane na krljce; hruške, debele in drobne; najbolj pa češplje; posebno v poletnem vročem času, so posušeno sadje, kuhano in ohlajeno, uživali v vseh kmečkih hišah. V sedajnih časih nobena gospodinja ne sme pred posle in šihitarje postaviti kaj takega; kvečjemu s češpljami se ženske še tu in tam zadovoljijo, moškimi pa bi posušena in mehko kuhana hruška najbrž pokvarila drobovino.

Enako preprosti, kakor v hrani, so bili tudi v obleki. Lan (len) so sejali povsod; iz njega pridelano platno so rabili ne samo za spodnjo, temveč deloma tudi za vrhnjo obleko. Vsak kmet je imel primerno število ovc; iz volne so delali domači tkalci résvino in lodn. Iz tega blaga je napravil krojač obleko za vse moške pri hiši. Ko se je začela mestna moda polagoma širiti tudi med kmeti, so se ženske kaj naglo začele oprijemati novosti v obleki in si kupovati fabriško sukno, svilo in žamet, — med tem ko so se moški še dolgo držali starih navad. Takrat je tudi nastal pregovor: Židana žena pa lodnast mož.

V začetku poprejšnjega stoletja sta gospodarila na srednje-veliki kmetiji zakonca Blaž in Terezija. Manjša polovica posestva je obstojala iz njiv, travnikov in pašnika, večja polovica pa iz lepega smrekovega in hojevega gozda. Kot gozdna posestnika sta imela v lasti tudi tretjino žage ob potoku Radolni. Ker sta se vedno ravnala po navodilu: moli in delaj!, zato je tudi v njuni hiši vladala prava ljubezen, zadovoljnost in družinski mir.

Bog jima je dal dva sinčka: Štefeka in Frančeka. Nenavadno je bilo za tisti čas, da ju je oče pošiljal v dobro pol ure oddaljeni trg v šolo. Štefek je bil bolj šibek in ne posebno trdnega zdravja. Kazal je že kot šolarček veselje do molitve in samote, zato se je materi porodila želja, da bi šel študirat za »gospoda«. Ker tudi oče ni bil temu nasproten, je šel Štefek po dovršeni ljudski

— kakšne — strahotne reči so to, o katerih je gospod Boltežar pisal, tega vam ne morem povedati, gospod Hubert.«

»Vem. Tim naj bi bil ubil Bianco.«

Malčka je na glas zakričala.

»Ali veste —? Ali govore ljudje o tem?«

»Ne, ne, ne! Le gospod Boltežar verjame. Sicer nihče na svetu.«

»Ali tudi vi ne verjamete?«

»Ne!«

»O, gospod Hubert, Milčko so popadli krči, tako je vpila, ko je prebrala pismo. Nato pa je utihnila. Jaz pa sem slekla svojo pražnjo obleko in nisem šla k majniški proslavi. In nato je prišel gospod Tim. Sestra ga je vzela s seboj v najino zgornjico. Vse posle je odpravila iz hiše. Le jaz sem morala ostati pri njima. Tedaj je moja sestra vprašala gospoda Tima: »Kaj ste imeli z Bianco?« Gospod Tim se je najprej zasmel, takoj nato pa je postal zelo nervozen. Rekel je, da je samo enkrat govoril z Bianco. Nato je priznal, da je govoril z njo trikrat, nato, da petkrat. Na-

zadnje pa je priznal, da je bil nekoč v mestu, kjer je srečal Bianco in šel z njo v slaščičarno. Tedaj so Milčko zopet popadli krči, tako je kričala. Toda kmalu jo je minilo in nato mu je čisto mirno povedala v obraz: vsa vas govori, da je on umoril Bianco. In sedaj verjame tudi ona. Naj zbeži, dokler ga ne prime uradni predstojnik. Tamle so vrata! Tedaj je Tim prebledel in je pri tej priči odšel. Milčko pa sem morala spraviti v posteljo. Tam leži še sedaj in ne mara zdravnika in tudi zame ne mara več.«

Dekle je položila glavo na mizo. Vstal sem in stopil k oknu. Najrajši bi imel ta prizor za smešno-žalosten, toda do nobene razjasnitve v sebi nisem prišel. Kljub vsem dozdevnim razlogom, ki so govorili proti Timu, nisem vedel ne kod ne kam. Tim je služil tri leta pri meni. Služabnik z vsemi vrlinami in napakami, ki jih taki ljudje imajo. Njegove navade sem natančno poznal, njegove duše pa prav nič. Gospodje in služabniki imajo vedno krinke pred obrazom, če se srečajo. To sem opazil šele sedaj. Boltežar gotovo ni bil neumen človek; poznal je ljudi bolje,

rje na raznih živih bitjih, čeravno še daleč niso raziskane vse skrivnosti največjih morskih globin. Korak za korakom napreduje znanost s pomočjo izpopolnjenja tehničnih pripomočkov, potapljaških naprav, fotografije itd., da odkriva tajnosti morskih globin. Kar se tiče bogastva morij na ribah, si je mogoče ustvariti približno sliko, če pomislimo, da pošilja nemška družba za pomorski ribolov v Wesermünde v dobi lova nad 200 parnikov v Severno morje proti Islandiji, v Kattegat, v Skagerrak in celo ob marokansko obal. V omenjenih loviščih ostanejo ribiški parniki

šoli v Maribor in pozneje v Gradec, kjer je dokončal bogoslovje in postal duhovnik. Novomašniško gostijo mu je priredil boter Martin, ki je bil trden kmet in je imel svojo domačijo na visokem hribu z lepim razgledom. Ker je bil botrov dom od župnijske cerkve oddaljen dobro uro, je služil novomašnik Štefan prvo najsvetejšo daritev — meseca avgusta 1844 — v četrte ure oddaljeni, lepi in prostorni podružnici, posvečeni v čast velikemu misijonarju in ustanovitelju jezuitskega reda, h kateri so v tistem času v obilnem številu romali Pohorci in Kobanci od blizu in daleč.

Franc, ki je bil velike, močne in zale postave, je po očetovi smrti prevzel posestvo. Oženil se je s premožno vdovo, ki je bila 7 let starejša od njega. Ker je hodil v šolo in bil »pismen«, je veljal za najbolj študirane in prebrisanega v občini. Zato so ga tudi občani ob priliki, ko je avstrijski cesar dal svojim narodom ustavo, izvolili za župana. Ob enem z župansko izvolitvijo so morali občani Francu na občinske stroške postaviti še eno hišno poslopje, kjer je imel nastanjeno občinsko pisarno, dve ječi za morebitne aretirance in še par drugih prostorov. V spomin na to ima ta kmetija še zdaj dvojno hišno poslopje. Župan Franc je bil na svojo službo nemalo ponosen. Ko se je v bližnjem trgu ustanovila c. kr. okrajna sodnija, ki pa je zaradi premajhnega delokroga obstajala samo 5 let, se je Franc čisto pogostopolil. Uradniki pri okrajni sodniji so kmalu zavohali županovo častihlepno; kadili so mu in ga častili za »gospoda«, a on jim je v zahvalo pogosto prirejal pojedine, ki sicer niso dosegale obilnosti in dobrot poedin evangeljskega bogatina ali rimskega Lukula, pa vseeno povzročale izdatke, ki se niso krili z dohodki posestva. Gospodarstvo mu je začelo nazadovati še tembolj, ker tudi v njegovem zakonskem življenju ni bilo vse v redu. Prav posebno, odkar je umrl сосед Drčej, je župan Franc čedalje manj maral za — svojo postarno ženo, tembolj pa se za-

Nakupite za praznike:

rozine, moko, kavo, čaj, riž itd. itd. v trgovini 1240

Anton Fazarinc, Celje

Samo sveža in prvovrstna roba po najnižjih dnevnik cenah.

nimal za vdovelo sosedo, mlado in zalo Pepco. Materi županji to ni ostalo prikrito, zato je nastajala med njima vedno večja mržnja in od dne do dne se je množil kreg in prepir. Vendar si zaradi nazadovanja gospodarstva župan Franc ni bil posebno v skrbi. »Nimam strahu, da bi se zdejal in prišel ob svoj grunt«, je rekel večkrat svojim gospodskim in kmečkim prijateljem. »Brat Štefan ima precej pod palcem, vedno je bolehen in dolgo ne bo več; komu drugemu naj zapusti svoje prihranke če ne meni!« Tako je modroval Franc in delal račun brez »krčmarja«.

Štefan je po 16letnem kaplanovanju dobil župnijo Sv. Jurija na Kobanskem. Ni imel sreče. Dne 8. marca 1863 mu je pogorelo župnišče in šola. Zato je že naslednje leto prosil in tudi dobil župnijo Sv. Martina v bližini Maribora. Ker je bil skromen in varčen, si je v teku svojega službovanja prihranil lepo svoto denarja. Rad je imel svojega brata in je bil namenjen, sporočiti mu dobršen del svojega premoženja. Kakor pa vsaka stvar pride enkrat na svetlo, je tudi župniku Štefanu prišlo na ušesa razsipno in pohuljljivo življenje bratovo in kako težko že čaka na njegove prihranke. Štefan je dobro vedel, da človek ne sme na prvi hip vsega verjeti, kar o svojem bližnjem slabega sliši; zato je sklenil, da hoče o razme-

rah na bratovem domu bolj zanesljivo poizvedeti.

Bilo je ob času stavske košnje, zvečer ob večni luči, ko prikrevsa na dvorišče, kjer je gospodaril Franc (ki pa takrat že ni bil več župan), star in čisto sključen berač, hoteč prositi za nekaj večerje in prenočišče. Iz hiše se je glasilo žensko kreganje in vpitje, vmes so padale robate kletve in ostudne besede, ki značijo same grde lastnosti. Berač si ne upa v hišo, rajši gre v hlev in se vsede na pol polomljeno klop. V hlevu vpraša priletnega hlapca: »Kaj pa pomeni ta vrišč v hiši?« — »Kaj pomeni!« ponovi hlapec, »to pomeni, da pri nas ni več ljubega miru! Odkar pač imata naš gospodar in sosedinja-vdova nedovoljeno razmerje med seboj, je pri nas pravi pekel!« In še vzdihujoč pristavi: »Oh, ko bi vse to vedel gospod Štefan!« — »Kdo pa je gospod Štefan?« pozorno vpraša berač. — »Gospod Štefan je brat našega gospodarja in že več let župnik pri Sv. Martinu!« odgovori hlapec. — Berač ni vprašal ne besedice več, kakor da bi ga to vse, kar je slišal, ne zanimalo dosti; a v resnici si je mislil: hvala Bogu, ravno prav sem prišel! Nič ni več prosil večerje, temveč švedral v bližnjo stelno uto, se zvalil na mehko in prijetno dišečo praprot ter zaspal. Naslednje jutro je takoj po zajutruku odšel po poti, po kateri je prejšnji dan prišel. Silno se mu je mudilo preko Drave mimo Šmarjete v grabo Sv. Martina, da čimpreje naznani župniku Štefanu, kako izvrstno se mu je posrečilo od njega samega naročeno poizvedovanje.

Z žalostnim obrazom in bridkostjo v srcu je poslušal župnik Štefan beračovo poročilo. Po kratkem premišljevanju je storil odločen sklep: Nekaj manglega bom sporočil bratu v oporoki, da ne bo zamogel reči, da sem ga čisto prezrl; da bi pa z večino mojih prihrankov podpiral njegovo pregrešno življenje, tega kot duhovnik nočem, ne morem in ne smem!

tri tedne in se vrno povprečno s 500—2000 centi rib. Pri Islandiji, Skagerraku in Kattegatu po 7 do 8 dni loveči parniki nalovijo v tem kratkem času 150 do 300 centov rib. Največji ribolov je uspel pred leti ob norveški obali in v Belem morju lübeškemu ribiškem parniku. Po osmih dneh se je vrnil z 2000 centi rib.

Srednjeveška kazen za dvoženstvo.

Ko je poročil l. 1233 v belgijskem mestu Dendermonde neki meščan dve ženi, ga je obsodilo sodišče po tedajni navadi na smrt. Kot poostritev kazni je bilo še odrejeno, po usmrtitvi glavo razpolo-

nego jaz; sumničil je Tima; kaj pomembnega sem mogel reči proti temu.

Medten. ko sem tako v misli zatopljen stal pri oknu, je stopil Boltežar v sobo.

»Ah — vi ste tu? In — katera je ta — Milčka ali Malčka?«

Deklica je vstala, pokrila obraz z rokami in odšla iz sobe.

»No, no!«

»Gospod Boltežar, na izprehod pojdiva! O važnih stvareh se moram pogovoriti z vami.«

Še predno sva mogla zapustiti sobo, so se hrupoma odprla vrata in na pragu je stala postava na smrt bolne in nenadoma vstale Milčke.

O, kakšna podoba! Sicer tako natančno, prenapeto krepostno dekle je stala pred nama v nočni srajci in nepočesana. Dolga kita je mahala po njenem hrbtu, na nogah pa je imela copate. Cvileč je tekla Malčka za sestro.

»O, pamet je izgubila — zmešalo se ji je — v sami srajci teče k gospodoma! Milčka, Milčka, sramuj se, pridi nazaj!«

Grabila je po njej, se borila z njo. Toda Milčka se ni dala spraviti iz sobe.

»Pusti me! Govoriti moram! S tem le tukaj! Pri tej priči!«

Zavihtela je časopis v roki in zakričala:

»Kdo je ubil Bianco? Kdo? Vprašam? Tim morebiti? Vi — vi osel — prismođa — teleban!«

»Dovolite!« je opomnil Boltežar, ki ga je tako napadla. »Kaj si predrznete?«

»Kaj pa ste si predrznili vi, podlež? Spravili ste gospoda Tima v sum — mojega — mojega ljubega ženina! Umoril pa jo je stari Grčar — tu je napisano! In sedaj je Tim izginil. Sedaj je izginil moj ženin!«

Omahnila je na stol in zajokala, da bi se smilila kamenu.

Boltežar je strogo stal pred njo.

»Gospodična Emilija!« je rekel mrzlo-mirno, »mojih razlogov za sum o odpuščenem služabniku Timu ta časopisna novica nikakor ni omajala. Za žalitve pa, ki ste mi jih ravnokar vrgli v obraz, vas ne bom nadlegoval s sodnijo, ker ste jih izgovorili v svoji prenapetosti. Sicer pa

Kakor sklenil, tako storil. Ko je dne 15. marca 1879 župnik Štefan — 60 let star — odšel v večnost po svoje plačilo, je brat Franc podedoval za njim v oporoki mu določeni drobec premoženja, s katerim si ni mogel kdovekaj pomagati. Gospodarstvo mu je šlo polagoma, a sigurno navzdol, končno je moral posestvo prodati in je umrl — zapuščen in pozabljen — 6. septembra 1894. Spomin na njega vedno bolj gineva, tem bolj pa se blesti spomin njegovega brata Štefana, ki je večino premoženja volil Dijaškemu semenišču v Mariboru, in s tem pomagal položiti temelj zavodu, v katerem se nam odgojujejo duhovski in svetni voditelji.

Grob nekdanjega župana Franca je že prerasla trava in zastonj iščeš križ z napisom, ki bi kazal kraj njegovega počivališča; nasprotno pa kaže gomilo ponižnega župnika Štefana mramornat spomenik z napisom, da ga je: V hvaležni spomin svojemu dobrotniku postavilo Dijaško semenišče.

Komposteljski.

Poslednje vesti.

Bivši predsednik Mohorjeve družbe umrl. Dne 10. decembra je umrl v Celovcu v izredni starosti g. kanonik Janez Vidović. Rajni se je rodil dne 5. junija 1842. Novo sv. mašo je pel leta 1869. Precej časa je kaplanoval in opravljal kot provizor razne slovenske župnije po Koroškem. Slovenci so mu sledili pri vseh volitvah. Celovski stolni kanonik je postal leta 1901 in po smrti prošta Lamberta Einspielerja leta 1906 ga je izvolil odbor Družbe sv. Mohorja za predsednika. Predsedoval je družbi do njene povojne preselitve v Celje. Blagopokojnemu koroškemu narodnemu delavcu ter voditelju ostani ohranjen med Slovenci časten ter hvaležen spomin!

Obsodba radi ropa. 23letni čevljar Konrad Hanžel iz Cezanjevcev pri Ljutomeru je ropal dne 3. marca v spanju nakupovalcu divjih kož Antonu Ferku 1300 Din. Mariborski senat je obsodil Ferka dne 11. t. m. na 2 in pol

leta robije in na triletno zgubo častnih pravic.

Roparski vlom in napad. 65letni Matija Sevnik posedla svoj samotni dom na Zahomcih pri Vranskem. Ima pri sebi samo 55letnega hlapca in je znan kot priden in imovit kmet. V noči od 9. na 10. decembra so vdrl pri Sevniku štirje maskirani lopovi in zahtevali pod prettno smrti od starca denar. Hudo so zdelali gospodarja in hlapca, a so se morali zadovoljiti po dolgem prebrskavanju s 30 Din. Lani junija je imel Sevnik nezaželjen obisk in so mu odnesli tedaj vlomilci 2500 Din, katere je dobil s pomočjo orožnikov nazaj.

Prašiča zaklali in odnesli. V noči od 9. na 10. decembra so obiskali neznanci svinjak posestnika Zobavnika v vasi Zakol pri Kamniku. V hlevu so zaklali pitanega prašička in zginili s plenom.

Predavanje v mariborski Vinarski šoli. V nedeljo dne 17. t. m. priredi Kmetijska družba za Maribor in okoliš predavanje o svinjski kugi in sicer v Vinarski šoli ob 10. uri predpoldne. Predava srezki živinozdravnik gospod Skofič.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Zemeljsko pot in trpljenje je končala 93letna Marija Filipič iz Lahonec. Rajna, ki je bila najstarejša občanka, mislim tudi župljanka, je vedno in povsod kazala svojo versko prepričanje. Bila je nad 200 otrokom babica, njim stala ob strani pri sv. krstu in je tako pripravila za nadaljnje življenje. Vprav pred enim tednom je umrl njen sin Martjn Filipič, znan kot zidar po svoji marljivosti in delavnosti. Po enoletnem hudem trpljenju (revmatizmu) je legel v grob v 57. letu starosti, zapustivši žalujočo ženo. Okrepčana s tolažili sv. vere sta se drug za drugim preselila v večnost. Trupli počivata na tomaževskem mlirodvoru, kjer bosta čakala z mnogimi drugimi vstajenja. Gospod, daj njima večni mir in pokoj! — V zakonske knjige se je dal vpisati priden mladenič zidar Franc Štih z nevesto Gerico Bratuša, oba iz Lahonec. Tik pred adventom sta si v krogu svojih prijateljev v farni cerkvi Sv. Tomaža pred oltarjem obljubila zakonsko ljubezen in zvestobo. Oba sta bila člana Marijine kongregacije ter želita članstvo obdržati. Želimo njima obilno zakonske sreče!

Polzela. Prostovoljna gasilska četa na Polzeli priredi na Štefanovo v dvorani Hranilnice in posojilnice dramo v treh dejanjih »Vrni-tev«. Ker se bo čisti dobiček porabil za gasilske potrebe, vas uljudno vabi odbor.

Sv. Frančišek v Savinjski dolini. »Glej preden ti odpade cvet, prah bodeš in pepel!« Resničnost teh preroških besed smo občutili v četrtek dne 7. t. m., ko smo spremili k večnemu počitku posestnika in gostilničarja Jožefa Firšta, po domače Martinovca, ki je v najlepši moški dobi moral nastopiti pot v večnost ter zapustiti žalujočo ženo in petero še malih otrok. Mrtvaške obrede je opravil č. g. župnik Vogrinec ob asistenci č. g. dekana Krančiča iz Ljubnega. V častnem številu so se udeležili pogreba svojega tovariša gasilci iz domače kakor tudi iz sosednjih župnij. Pevski zbor mu je pod vodstvom pevovodje Ivana Časl zapel v zadnji pozdrav: »Spomladi vse se veseli in »Z Bogom ti prijatelj mili!« Pokojni Jože je bil varčen ter izobražen mož. Dalje časa je bil tajnik gasilnega društva in šolskega sveta kakor tudi zastopnik zavarovalnice »Dunav«. Prosvetnemu društvu je proti maif najemnini dal na razpolago prostor za razne prireditve. Bil je tudi naročnik »Slovenskega gospodarja«. Akoravno je bil po telesu krepak, ga je napadla težka bolezen, kateri je po dolgotrajnih mukah podlegel. Za vse prestano veliko trpljenje mu dodeli nebeški Gospod uživati rajsko veselje!

Singer šivalni stroj z garancijo proda za 800 Din: mehanična delavnica Rupert Draksler, Vetrinjska ulica 11. 1243

Pridnega hlapca, starejšega, sprejme takoj F. Žigart, Spodnji Porčič 39, pošta Sv. Trojica v Slov. goricah. 1244

Lovska puška dvocevka, kovčeg, gramofon, 1 peč, slamoreznica, 2 nova voza, 1 vaga, vse dobro ohranjeno, se proda. Arh Leopold, Podlipovica 12, pošta Medija-Izlake. 1245

Ali si že obnovil naročnino?

sem z vami in s to hišo za zmeraj pri kraju. — Gospod Hubert, jaz grem; ne maram biti več v tem tako neprilicnem položaju.»

Lepo in ponosno je govoril te besede, lepo, ponosno in pokonci je gospod Boltežar tudi zapustil gostilno. Jaz sam najprej nisem vedel, kaj naj storim; šele ko se je tudi Malčka, ki je bila sicer kakor golobica, izprevrгла v besno, divjo mačko, planila nad svojo sestro, in ji začela očitati, da je šla v nesramni spodnji obleki v moško družbo in sedaj njega — njenega srčno ljubljene-gospoda Boltežarja — za vselej in za večno pregnala, tedaj sem čutil, da je pri tem sesterskem prerekanju moja navzočnost odveč in sem se potuhnil skozi vrata.

Boltežar me je čakal sto korakov od hiše.

»Kako je že rekel nemški pesnik Gothe?« je zagodrnjal. »Tedaj se izprevržejo ženske v hišene.«

»Res!« sem odgovoril, sicer nisem rekel nobene besede. Kajti sladko skrivnost, da ga Malčka ljubi, sem hotel shraniti za boljši čas.

Trinajsto poglavje.

Poletje. — Zlata mati. — Pravda zoper Grčarja.

Že tedne svojih zapiskov nisem več nadaljeval. Mislim, da sem bil prelen za to. Že v šoli je bilo poletje z menoj večer križ in v hladnejših mesecih sem moral dohiteti, kar sem v vročih zamudil.

Poletje napravi iz mene sanjača. Ure in ure lahko ležim ob robu gozda in opazujem bele oblake, ki se vlečejo po modrem nebesnem morju. Bele ladje so to, ki jih ravna pošastno moštvo. Kar so naložili, to so človeške želje in hrepene-nja, vriski in tožbe, ki se dvigajo proti nebu, sol-zé veselja in bolečiné, ki izhlape na človeških trepalnicah, samotne misli in poslednji spomini, ki se kakor potapljaajoči se oprijemljejo krova. Vse to se pelje po modrem božjem morju in izgori v večerni zarji.

Nato pride noč. —

Dalje sledi.

viti na dvoje in izročiti vsaki ženi en de!

Največji sodi.

Po celem svetu je znan sod v nemškem mestu Heidelberg, ki drži 210.000 litrov ali 218 nemških veder. Še večji je bil sod v nemški trdnjavi Königstein pri mestu Dresden. Držal je 276 nemških veder. Njegova vsebina je tehtala 5428 centov. Poln sod s svojo lastno težo je tehtal 6348 centov. Tretji orjaški sod s 161 vedri je bil shranjen v nemškem gradu Gröningen. Žalibog da so bili omenjeni sodi vse bolj za oko, nego pa za shranjevanje vina.

Širite „Slov. gospodarja“!

Za prsa in proti kašlju

Slabotne osebe in otroci bi morali redno jemati pravi Zagorski sok »Elsa« za prsa in proti kašlju lekarnarja Fellerja, po-

sebnost še ob spremenljivih dneh pomladi in jeseni; oni pa, ki stalno delajo v prašnih, zaduhlih in slabo zračenih prostorih, bi ga morali rabiti vsak dan. Zagorski prsi sirup »Elsa« lekarnarja Fellerja je tako prijetne slasti in toliko redilen, da koristno vpliva na telesno moč in

odpornost. 2 steklenici Din 50.—, 4 steklenice Din 92.— že z zavojnino in poštnino vred pri lekarnarju E. V. Fellerju, Stubica Donja, Elsatrg 341 (Savska banovina). 1117

Odobr. od Min. soc. pol. i nar.
zdr. Sp. br. 509 od 24. III. 1932

MALA OZNANILA

Izjava. Podpisani Ludvik Černenšek, posestnik na Ptujski gori 23, obžalujem vse žaljivke, s katerimi sem žalil g. Ivana Glažar, posestnika v Belečki vasi 4, ker nimam povoda glede imenovanega trditi najmanjše nekorektno dejanje ter se mu zahvaljujem za odstop od obtožbe. — V Ptuj, dne 30. novembra 1933. — Ludvik Černenšek s. r. 1228

Prodajam na prometnem kraju kovačijo s kompletnim orodjem in merčni mlin, vse pod eno streho, z močnim vodnim pogonom, ob okrajni cesti, 6 km od postaje Vuhred proti Ribnici na Pohorju, po zelo ugodni ceni. Vzamem kot plačilo tudi hranilno knjižico. Ignac Miklavc, Hudikot, pošta Ribnica na Pohorju. 1224

Službo majerja ali oskrbnika iščem. Popolnoma vešč vsakega dela pri gospodarstvu in živinoreji. Zanesljiva, trezna moč. Ponudbe na M. Šmid, Novavas, p. Sv. Jurij ob južni železnici. 1237

Trgovski vajenec z dvema razredoma meščanske šole, zdrav, močen, dobrih staršev; dobi mesto v trgovini z mešanim blagom na deli blizu Maribora. Ponudbe na upravo pod »Dober računar«. 1232

KARITAS

Maribor, Orožnova 8

ZAHVALI:

Smatram za svojo dolžnost, da koristno zavarovanje »Karitas«, Maribor, Orožnova ulica 8, vsem priporočam. Prilagodljiva vsota po rajnem g. župniku Janezu Vogrinu mi je bila točno izplačana.

Maribor, 7. dec. 1933.

Strah Elizabeta, s. r.

Rabite denar? Zavarujte svoje pri »Karitas«, Maribor, Orožnova ulica 8, ki vam bo točno in hitro izplačala posmrtnino. 1235

Sv. Kungota pri Ptuj, dne 9. decembra 1933.

Kiselak Matevž, s. r.

Posestvo na prodaj, 6 oralov njive, travnik in sadonosniki, poslopje zidano in pri lepi cesti. Zg. Voličina 63, p. Sv. Lenart Sl. g. 1127

Mala hiša se prodaj v Rošpohu št. 216. Kje, se izve pri Antonu Ranftl, pošta Pesnica. 1225

Zamenjam vino za dobro plemensko kobiljo. Naslov v upravi lista. 1238

Kmetsko posestvo pri Sv. Barbari v Halozah ugodno na prodaj. Lastnik Martin Vrabl, trgovec v Ptuj. 1239

Kar za Božič potrebujete, kupujte poceni!

Jaslice.

V vsaki krščanski hiši imajo za Božič jaslice. Že narejene, iz papirja ali lesa, okusno izdelane, kakor tudi na polah za izrezavanje, samo ovčke, posamezne kpece itd. so v veliki izbiri na zalogi v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila.

Božični nakit.

Kdor le more, poleg jaslic napravi tudi božično drevesce. Okraske za božično drevesce, lasce, sneg, girlande, svečice, čudežne svečice, papir za ovijanje sladkorčkov itd., vse dobite pri nas!

Papirne rože.

Po zimi pa rožice ne cveto, zato jih napravljamo iz papirja, ki ga kupujemo v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila, posebno poceni svileni papir, krep-papir, listje, žice, slikani papir.

Pozdravi in darila.

Prav je, da pošljete za Božič pozdrave in da darujete domačim in znancem razna darila. Vse potrebno kot: razglednice, božične in novoletne, pisemske mape in kasete, albume, spominske knjige, pisalne garniture, povestne, znanstvene in nabožne knjige, kipe, slike, vse, kar pač želi kdo darovati, naj kupi v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila.

Poceni kupujete, kar je splošno znano v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru,

Koroška c.5, Aleksandr. c.6, Kr. Petra trg 4

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu
Gospoke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vse svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

Za našo deco.

Ruske bajke.

Zlata ribica.

V hišici kraj širokega morja sta prebivala starec in starka. Živela sta v velikem siromaštvu. Starec je spletal mreže in se je vozil na morje, da bi lovil ribe, s katerimi je hranil sebe in starko. Nekega dne je zopet vrgel svojo mrežo v morje. Ko jo je izvlekel, je bila zelo težka. Mislil je, da je prepolna rib. Ali, glej čudo, bila je prazna, le na dnu se je lesketala ena, edina ribica. To pa ni bila ribica, kakor druge, ampak bila je zlata.

Ribica je izpregovorila starcu: »Starec, ne ubij me! Pusti me zopet v vodo, pa ti bom izpolnila vse, kar si boš poželed.« Starec je zopet spustil ribico v morje in se je vrnil domov. Vprašala ga je starka: »Kaj si vlovil, starče?«

»Samo eno, in sicer zlato ribico, pa sem jo zopet spustil v vodo. Ribica me je bila zelo zaprosila: »Pusti me, starče, nazaj v morje in izpolni ti bom vse, kar si boš želel. Usmilila se mi je uboga živalica in vrnil sem jo zopet morju,« je odgovoril starec.

»Ej, budalo neumno,« je zakričala starka, »srečo si držal v roki, pa si jo vrgel stran.« Ves dan mu ženi ni dala miru in mu je predbacivala, »da ni vsaj hleb kruha zahteval od ribice.«

Starcu je bilo tega godrnjanja nazadnje preveč. Zato se je podal na morsko obalo in je tam glasno zaklical: »Oj, ribica, ribica!«

Zlata ribica je priplavala do obale in je povprašala starca:

»Česa želiš, starček?«

»Žena me je poslala, da zahtevam kruha od tebe, ker nam ga je zmanjkalo,« je odgovoril starec.

»Pojdi, starče, domov in bodi brez skrbi, kruha bo za vaju dovolj,« je rekla ribica in je spet izginila v valovih.

Starec se je vrnil k svoji hišici in je vprašal starko:

»Starka, ali imaš kaj kruha?«

»Kruha je dovolj,« je odgovorila starka, »ali sedaj imam drugo nevoljo. Korito, v katerem perem perilo, je povsem počeno, pa voda odteka na vse strani. Idi k zlati ribici in prosij jo za novo korito.«

Starec je odšel na morje in je zaklical:

»Ribica, zlata ribica, priplavaj do obale!«

Priplavala je zlata ribica do obale in je vprašala:

»Kaj bi pa še rad, starček?«

»Žena me je poslala sem. Prosi te, da ji daš novo korito!«

»Dobro, dobro, dobila bo starka novo korito,« je rekla zlata ribica in se je zopet izgubila v vodi.

Starec se je vrnil domov. Komaj je odprl vrata, že je zakričala nanj žena:

»Tako jdi zopet k zlati ribici in zahtevaj od nje novo hišico. Sam vidiš, da v taki koči ne moreva dalje bivati.«

Zopet se je starec podal na morje in je zaklical:

»Ribica, zlata ribica!«

»Česa pa sedaj želiš, starček, kaj ti manjka?« se je takoj javila ribica.

»Napravi nama novo hišico,« je prosil starec. »Žena me psuje in zasmehuje in ne more mirovati. Pravi, da noče take kože, saj se že ruši na vseh koncih in krajih.«

»Bodi brez skrbi, starček moj, pojdi domov in zahvali Boga. Vse je že gotovo,« je izpregovorila zlata ribica in je zopet izginila v morskem vodi.

Vrnil se je starec, a na njegovem dvorišču je stala nova hišica, čista in lepa. Nasproti mu je prišla žena, srdita in slabe volje. Kričala je:

»Joj, kako si te neumen! Saj ne veš, kako bi mogel postati srečen. Ti misliš, če si izprosil tole hišico, da je sedaj že dovolj. Takoj poišči spet zlato ribico in ji povej, da nočem več biti kmetica, ampak da hočem postati gospa, da hočem, naj me ljudje slušajo.«

Odšel je starec na morsko obalo in je zaklical z močnim glasom:

»Oj, ribica, zlata ribica!«

»Kaj pa bi že zopet rad, starček?« je vprašala zlata ribica.

»Žena mi ne da miru,« je odgovoril starec, »čisto pohlepna je postala. Noče biti več kmetica, ampak rada bi bila gospa.«

»Ne žaluj, pojdi domov in zahvali Boga, vse bo urejeno.«

Vrnil se je starec, a namestu hišice je stala tu gosposka hiša. Po dvorišču so tekali sluge, v kuhinji je tolkel kuhar, žena pa je sedela na lepem stolu v dragoceni obleki in je izdajala zapovedi.

»Zdravstvuj, žena!« jo je ogovoril starec.

»Joj, ti zarobljeni kmetavzar, kako si drzeš, da mene, gospo, kličeš za svojo ženo? Hej, sluge, primite tega kmeta, spravite ga v hlev in dobro ga natepite!«

Služabniki so bili takoj tu, prijeli so starca, odvedli so ga v hlev in tam so ga tako natepli, da je komaj in komaj še mogel hoditi.

Nato je starka-gospa postavila starca za slugo. Dali so mu metlo v roke, da bi pometal dvorišče. Če pa je ostalo kje kaj malega nesnage, so ga takoj spet zavlekli v hlev, kjer je moral vsakokrat pretrpeti hude udarce.

»Stara čarovnica,« si je mislil starec, »sedaj ko je srečna, se je odvrnila od mene, da me niti za moža noče več priznati.«

Ni preteklo dosti časa, pa je starki že presedalo biti gospa. Zato je dala poklicati starca.

»Teči, stari tepec, k zlati ribici in povej ji, da nočem biti več samo gospa, ampak naj me napravi za carico.«

Dalje sledi.

Mož, ki je spravil preko Atlantskega Oceana 100. tisoč kanačrkov.

Na svetu izsledimo večkrat res čudne poklice. G. Oppermann iz Alfelda izvršuje poklic ptičjega spremljevalca in je obhajal zdaj prav poseben jubilej. Na parniku »Njujork« je končal 50kratni prevoz preko Oceana kot spremljevalec pošiljke po 2 tisoč kanačrkov harcerjev v Združene države. Pri 50kratnem takem spremstvu je spravil iz Evrope v Ameriko 100 tisoč kanačrkov.

Dnevna produkcija premoga.

Ako kje čitamo, da izkopljejo na leto 1.3 milijarde ton črnega premoga in 200 milijonov ton rujavega premoga, si ne moremo ustvariti prave slike o tej produkciji. Veliko preglednejša bo slika, ako se zamisljmo v dnevni proizvod. Ako vzamemo, da ima leto 300 delovnih dni, dvignejo v Nemčiji vsak dan izpod zemlje 36.320 vagonov (vagon po 15 ton). Tak s premogom naloženi vlak bi bil dolg 290 km. Ravno tak premogovni vlak z na dan izkopanim premogom bi dosegel na Angleškem dolžino 434 km, v ameriških Združenih državah 920 km, na Francoskem 90 km, na Poljskem 77 km, na Japonskem 73, v Rusiji 64, v Belgiji 45, v Angleški Indiji 36, na Čehoslovaškem 28 km in na Kitajskem 27 km. V vseh ostalih državah ter pokrajinah je dnevna produkcija znatno manjša. Manjše količine dajo na dan premoga Jugoslavija 98 vagonov, Švedska 88, Rumunija 84, Italija 48 in Avstrija 46. Za dnevno produkcijo cellega sveta bi rabili 293 tisoč vagonov in tak tovorni vlak bi bil dolg 2200 km.

Naročajte

„Nedeljo!“

**CIKORIJA
FAVORIT**

**NAŠ PRIZNANO IZVRSTNI IN ČISTO
DOMAČI IZDELEK.**

Zopet znižane cene!

Preskrbite si za zimo po nizkih cenah perje v
Trgovskem domu — Stermecki.

Samo Din 10.50, 17.50 in 28.— mešano perje.
Samo Din 48.—, 60.— in 103.— čiščeno perje.
Samo Din 66.— sivi puh, Din 152.— pol puh.
Samo Din 250.— beli puh.

Trgovski dom

Stermecki

tovarna perila in oblek,
Celje št. 24.

Zahtevajte takoj veliki novi ilustrirani cenik z več tisoč slikami, katerega dobi-
te brezplačno! Zahtevajte vzorce perja, da se prepričane o dobri kvaliteti. Kar
ne ugaja se zamenja ali vrne denar.

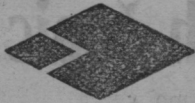
Iščem starejšega viničarja brez otrok. Naslov
v upravi lista. 1230

Proda se travnik, ležeč v Šetarjevi, Spodnja
Voličina, hišna štev. 57. 1223

Šivalni stroj za prodati. Zaverh 64, pošta Sv.
Rupert v Slov. goricah. 1233

Kupim večjo špindel-prešo. Ponudbe s ceno na
Lešnik Janez, Ljutomer. 1231

Trgovina s pohištvo
Karol Preis
Maribor, Gosposka ulica 36

1232

preproge, linoleji, zavese, blago za zave-
se, blago za pohištvo, odeje, prevleke za
postelj, posteljno perje in gosje perje,
tapetniško železje, pokištvo iz medi.

Reducirane cene!

Ceniki se pošiljajo brezplačno.

Domača elektrotrgovina
Karl Florjančič

Glavni trg 23 Maribor Glavni trg 23
(na velikem sadnem trgu)

nudi svojo veliko zalogo

žarnic, svetilk, elektromaterijala itd. po
zelo nizkih cenah. — Zadruga in trgovci
imajo pri večjem odjemu popust. 1126

Mala oznanila.

V »Malih oznanilih«
stane vsaka beseda D
120 Najmanjša cena
za oglas je 8 D. Manj
ši zneski se lahko
vpošljejo tudi v znam-
kah. — Upravništvo
odgovarja na razna
vprašanja samo takrat.
ako je priložena znam-
ka za 2 Din za odgo-
vor
Upravništvo.

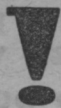
Jabolčnik prodaja Knu-
plež, Jarenina. 1210

Kuharica v župnišče
se sprejme. Ponudbe
pod »Dobra gospodi-
nja« na upravo lista.
1216

Vajenca za trgovino z
mešanim blagom vza-
me Anton Bibič, Glo-
boko pri Brežicah.
Prednost ima 14 do 15
let star fant poštenih
kmečkih staršev. 1211

Za živinorejce " neob-
hodno potrebno Teža-
kovo olje za živino se
dobi samo pri tvrdki
M. Težak, Zagreb,
Gunduličeva 13. — V
ročkah od 5 kg za 100
Din po ročki s plačano
poštino. 1215

Svinjske kože kupuje
vedno po najvišji ceni
trg. F. Senčar, M. Ne-
delja in Ljutomer. 1221

OGLASI

v „Slov. gospodarju“
imajo
najboljši uspeh!

O Božiču bomo vsi brali zabavno po-
vest:

**DON KIHOT
IZ MANCE**

ki jo je spisal Pavle Flerš.

Povest je ilustrirana, obsega 160 strani
in stane samo do konca tega leta po D
12.— broš. in Din 20.— vezana. V no-
vem letu ji zvišamo ceno! — Naroča se
pri

TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU

Za vedno je zatisnil svoje trudne oči naš
dobri, nad vse skrbni oče in dedec

Martin Senekovič
posestnik v Zimici.

Pokopali smo ga včeraj na farnem pokopali-
šču pri Sv. Barbari v skupnem grobu z našo
blagopokojno materjo-babico. Večni pokoj nju-
nim dušam! Izpolnjujemo ugodno dolžnost, da
se najlepše zahvalimo č. g. župniku Potočniku
za njegov dirljivi nagrobni govor, cerkvene-
mu pevskemu zboru za prelepo nagrobno pet-
je, g. viš. sod. svet. Ferku, celokupnemu uč-
iteljstvu, domači in šentmartinski prostovolj-
ni gasilski četi in posebno njenim predsedni-
kom gg. Hrastniku in Toplaku, g. županu Kaj-
nihu, vsem gg. občinskim odbornikom in osta-
lim našim in pokojnikovim prijateljem, ki se
niso ustrašili daljne in težke poti ter pokoj-
nega spremili na njegovi zadnji poti, nam pa
lajšali težko bol.

Sv. Barbara pri Mariboru, 9. decembra 1933.
V imenu svojih bratov, sester in naših otrok:

dr. Ivo Senekovič. 1235

Katoliška mladina vseh šol — čitaj

„Nedeljo“!

Bodi zavedno-katoliška že v svojih
nežnih mladih letih!

MALA OZNANILA.

Kože vseh vrst divjačine kupujem. P. Semko, krznar, barvanje in strojenje kožuhovine, Maribor, Gosposka ulica 37. 1136

Kdor bi zamenjal krajnike (švarcle) za koro- zo, se naj oglasi pri Erhatic Filip, kmet v Oslušovcih, p. Velika Nedelja. 1178

Zimsko blago za obleke kupite najcenejše pri Srečko Pihlarju. Maribor, Gosposka 5. 1141

Naše cene vam priporočajo obisk naših trgo- vin. **Franc Senčar, Mala Nedelja in Ljuto-** mer. Nakup jajc, masla, suhih gob in vseh poljskih pridelkov. Stalna zamenjava buč- nic in solčnic. 924

Okras za rakve

tapete in tančice najugodnejše v galanterijski trgovini 1185
DRAGO ROSINA, MARIBOR, Vetrinjska 26.

Dobro toplo zimsko blago

kupite poceni pri **manufakturni veletrgovini**
Franc Dobovičnik, Celje,
Gosposka ulica 15. 157

Močno flanelo za perilo od Din 7.— naprej
Barchente za obleke . . . od Din 9.50 naprej
Berlinski robci za ogrniti od Din 80.— naprej
Sukno črno in modro
(za Überjackne) . . . od Din 45.— naprej
Sukno za obleke in ko-
stume . . . . . od Din 28.— naprej
Debelo sukno za površnike po najnižji ceni.
Zimsko perilo za moške, ženske in otroke po neverjetno nizki ceni!

Ženini in neveste!

Ste vabljeni, da nakupite vse potrebščine, ki jih rabite za bodoči stan, edinole pri meni, ker le takrat bode vse srečno, če bo gnezdo prijetno.

Zakaj je ravno pri tvrdki Dobovičnik, Celje, tako poceni?
Ker se zadovolji z najmanjšim zaslužkom.
Ker nima velikih režijskih stroškov.
Ker se trgovina nahaja v lastni hiši in ne pla- čuje najemnine.
Ker je trgovina v stranski Gosposki ulici, mo- ra ceneje prodajati, da z nizko ceno stranko privabi!
Ker ima lastno tovarno za odeje »Koutre«.
Ker ima lastno tovarno za izdelovanje perila.
Ker ima velik promet in vsled tega vedno sveže blago.

Nizke cene! Prosti ogled vseh zalog! Vljudna postrežba! **Vam jamči za dober nakup vele-** trgovina

Franc Dobovičnik, Celje

2000 volnenih čepic

po 5 Din dobite samo v
TRPINOVEM BAZARJU, MARIBOR,
Vetrinjska ulica 15. 1138

Spomnimo Vas na to, kar ste gotovo že slišali:
»Karo čevlji so najboljši.«
Privoščite tudi Vašim nogam enkrat do- bro in zdravo obutev. **Priporočamo se:**
1118 **Karo, Maribor, Gosposka 13.**

Trgovci in obrtniki!

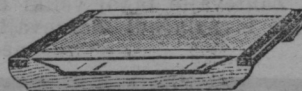
Novoletno reklamo stenskih koledar- jev z bloki vam najugodnejše natisne

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

kjer imate tudi veliko izbiro. Ne odla-
šajte z naročili, da jih boste pravočas-
no imeli!

Žični vložki

kom. po Din 100.—

Žični vložki iz izvanredne trde žice
kom. po Din 150.—
Afrik madrace 3delne Din 250.—
Pri naročilu se prosi natančna no-
tranja mera postelje. 364
„WEKA“ MARIBOR
Aleksandrova cesta 15.

Inserirajte!

„FITONIN“

preizkušeno zdravilo za rane, kraste, lišaj, ture ter
nožranje kožne bolezni, o-
pekline, ranitve, oparitve,
odprte ozebljine itd. itd.

Vsem onim, ki trpe na teh ranah, služi »Fitonin« kot izredno sredstvo, ker je dokazano in potrjeno po naših zdravnikih in zdravstvenih institucijah, da zanesljivo in naglo čeli tudi najstarejše kronične rane. »Fitonin« odpravlja otekline in neprijeten duh rane in že v začetku zdravljenja ublažuje

bolečine. Bili so slučaji, ko so bile take rane stare nad 20 let, z uporabo »Fitonina« so se pa zacelile pred potekom meseca. »Fitonin« priporočajo tudi pri ranitvah, poškodbah, opeklinah, oparitvah, ker preprečuje infekcijo, ustavlja krvavitve in zelo naglo zaceljuje rane.

»Fitonin« se dobiva v lekarnah, steklenica 250 gr. za Din 20.—, velika steklenica 1000 gr. za Din 80.—. Ako bi ga kje slučajno ne imeli, naj se naroči pri »Fitonin« dr. z o. j. prometni oddelk, Zagreb, poštni predal 78. Ako se naroča po povzelju 2 mali ali 1 velika steklenica (manj se ne pošlje) tedaj znaša poštnina Din 10.—, ako pa se denar pošlje naprej na »Fitonin« dr. z o. j. poštni čekovni račun št. 37.757 v Zagrebu, se prihrani S TEM VSAK POŠTNI STROŠEK.

Zastoj se pošlje poučna knjižica št. 18., vsakomur, ki jo zahteva!

Dovolj. po ministr. pol. S. br. 611. 21. IV. 1933.

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z n. z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog nad 62,000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!